

Latweeschu Awises.

61. gada-gabhjums.

Nr. 11.

Treschdeenā, 17. (29.) Merzā.

1882.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schruden, Kurland. — Ekspedizija Westhorn tga grahmata-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eekschsemehm. No ahrsemehm. Wisjannatahs sinas. Baj karšč buhs, waj nebuhs? Kas naw pareisi, tas naw pareisi. Mikhla Latweeschu tauta un tautas draugi! Par Sibirijas leelzelem. Apzereščana. Tautas-meita. Dru- pas un društas. Atbildes. Sludinasčanas.

No eekschsemehm.

Behterburga. No 1. Julijā šč. g. wišā walsti, pehz „Now. Wrem.“ sinahm, tiks atkautas tik diwejadās pahrdoh- tawās preešč stipreem dšehreeneem, prohti — krohgi un wihna- bohdes. Pirmajem (krohgeem) tiks atkauts pahrdohht kā preešč turpat dšerščanas, tā ari preešč prohjam neščanas; ohtrahm (wihna-bohdem) tikai preešč prohjam neščanas. Krohgam ir nodohmahts doht wispahrigu nošhmefšanu (характеръ) kā tra- teera, eebrauščanas jeb mahjas weetas; wihna-bohdem, bes ande- ľčanas ar stipreem dšehreeneem, buhs wehl atkauts andeleht ar fihtahm prezhem, kas ir wajadfigas preešč šaimneežibas. Bes tam, kā awise dširdejuši, tagad pastahwoščahm alus-pahrdohhtawahm, kā ari jaunahm, kas tiks atwehrtas, andeleščana ar wihnu (stipreem dšehru- meem) tiks zeeti aisleegta; winas tik warehs pahrdohht alu, porteri un medus meestiu. — **Behterburgā gribohht** eetaisihht seewešču roh- las-darbu ištahdi, kuzā pastahwigi wareščohht wairakšohliščana d- abuhht pirkht wisadus seewešču ištahdajumus. Zaur to grib seewe- ņčhem peepalihdseht, kā winas no šawa darba lai dabutu leelaku peknu nekā lihdsi šchim, kur drehbju-magasinu ihpaščneeki barojahs no winu šweedreem. Tā par peem. bohdoneeki malkajoht ščuwejahm par dūtšča šmaltu deenas-krešlu ščuščšanu tik 2 rubl. 40 kap. lihdsi 3 rubl., t. i. pā 20 kap. no krešla. — **Behterburgā 6. Merzā** nodedsis teatera-nams, šaukts „Seemas Liwadija“. Awises sino, kā uguns-grehlā šadedsis 72 gadus wežs cerehdniš Löwensterns, kas ugunij ištotees bijis orķesterā un newarejis atraht ahra durwis. — **Uš gohda-meelastu Gatschinā 10. Merzā,** kā Bahzu Keisara Wil- helma 85. dšimščanas-deenā, Keisars bij gehrbees Bakar-Bruhšijas ulanu pulka mundeerā un wišī leelstisti to pulku mundeerōs, kuru preešč- neeki wini ir. Keisarene nešaja Luises ordena gohda-šihmi. Keisars ištanza wešelibas Sawam augštajam tehwa-mahtes brahlim, pehz kam Preobrasčenska pulka orķesteris ušpēhjeja Bruhšijas tautas dšeesmu. — „Herolds“ raksta, kā Šchihdu apteeku ihpaščneekem nolaihts eekšleetu ministera sinojums, kā ilgaki newarohht zeest, kā wineem pee- deretu apteeki, un kā gada laikā wineem tee japahrdohd křištiteem. Behterburgā pawišam 14 Šchihdu, kam peeder apteeki un kam wišeem prowisoru grahdōs. Sinojums pabalstahs uš likuma paragraseem, pehz kureem Šchihdu prowisoreem gan atkauts Behterburgā dšihwoht, bet leegts tirtotees apteekōs. Bes tam Šchihdu prowisoreem, kuzi lihdsi šchim Behterburgā pahrwaldija apteekus, sinoja, kā uš eekšleetu mi- nistera nošajijumu šchahdai apteeku pahrwaldibai jabeidsahs ar ščo deenu. — **Uš Wasili-Dšrowa nodega 10. Merzā M. Coopera** šihda-wehrtawa un Kreewu-Amerikaneeschu maišes-zeptawa. Šlahde aprehkinata uš 200 tuhšt. rubtu. — **Behterburgā 4. Merzā at- weda** iš Nertsčinskās (Sibirijā) 300 pudu selta un šudraba. — **Turku Sultans Abdul-Hamids,** kā „Now. Wrem.“ dširdejuši, ari gribohht šchowafar apmekleht Behterburgu. — **Jaunahs wehstutu markas,** par 4 un 6 kap. gabalā, drihšumā ešoht gaidamas. — **Muhsu Augštāis Kungs un Keisars,** kā „Wald. Wehstnesi“ la- šams, nošuhitjis 10. Merzā Bahzu Keisaram Wilhelmam uš wina 85. dšimščanas-deenu šchahdu telegramu: Keisarene un Es nemam garā no širds dalibu pee Zuhšu dšimščanas-deenas špohdrahs šwine- ņčanas un peeweenojamees mihlestibas un zeenibas leezibahm, kas ap- žums šadohdahs. Lai Deews wehl uš ilgeem gadeem pagarina Zuhšu

tik flaweno dšihwibu — Bahzijai par labkļahščanohs, Ćiropas mee- ram par labu un deht draudšibas štipriņščanas šarp Mums un Muhsu walstihm. — **Pee ohtro prehmiju-bitetu 32. ištobse- ņčanas 1. Merzā** leelaiš winnešts, 200 tuhšt. rubtu, kritiš uš Ršchewas kaufmana Belajewa bišeti. — **Walsts-padohmes likumu** nodata taišotees ištohht jaunu walsts likumu grahmata. Kad 1857. gadā ištohhtahs likumu grahmataš fastahdiščana willušees 6 gadus, tad dohma, kā ari šchoreis nebuhs eepēhjamš darbu ahtrak pabeigt.

Pareistizigu laukšohlu Baltijas gubernā ešoht pawišam 388, no kurahm 13 atrohnahs Kursemē, 368 Widsemē un 7 Žgaunijā; 128 ir Latweeschu un 260 Žgaunu šohlas. Šchihš šohlas teekoht apmekletas no 7541 pušena un 4031 meitenes, kōhpā no 11 tuhšt. 572 behrneem.

Uš Wolguntēs pagasta. Kā daudš žitās weetas, tā ari pee mums gahja ar pagasta amata-wihru zeščšanu deewšgan raibi. Ne- peetika ar pirmo wehlesčanu, bet wajadseja uš usraugu-teešas pa- wehli pagasta amata-wihrus wehl ohtru reiš wehleht. Ohtrajā weh- lesčanas terminā eewehleja ar balsu wairumu no jauna: par pagasta wežako Šturbu šaimneeku Šünfeldt šgu; par pagasta preeščneeku Mesčneeku šaimneeku J. Abin šgu; par pagasta-teešas preeščšehdetaju Bahau šaimneeku K. Janšohn šgu, un par peešehdetaju J. Zelma- raug šgu. — No wežajem pagasta amata-wihreem palika wehl amata pagasta preeščšneeks M. Šingul šgs, kas jau wairak kā gadu tant amata bijis, un pagasta-teešas peešehdetajs no kalpu kahrtas — J. Šingul šgs.

Kahds Wolguntneeks A. Šch

No Plepjuuiščas. 4. Merzā šchē nodega muiščas labibas- ņčuhnis. Uguns bij zeħlušees, ar maščini kuloht, iš maščines škurstena. Tē ištahdijahs atkal, kā maščinu škursteni, ar wišeem patenteereteem dširštetu šchrajeem, tadšču wehl naw tā eetaisiti, kā ar teem waretu drohšči ari wehja laikā kult. Uguns-grehlā šadedsa kuzamā maščine, 2 pļaujamahs maščinas un prahws kraħjums ne- kultas labibas. Šlahde buhtu rehkinama uš kahdeem 3000 rubtu.

„B. W.“

No Zehrkstes (Tutuma aprinkē). Jau kahdi gadi ir pagahju- ņči, kā muhsu pagasta šaimneeki par gruntneekem palikušči. Mah- jas Zehrksteneeki deewšgan labi ir pirkušči; kahdas punktēs, kas aiš- leedi eerikteht škut kahdas eetaišes uš mahju grunti, muhsu kontra- tōs weli meħleši. Par to mums japateizahs muhsu zeem. barona kun- gam, kas ar šawa pagasta šaimneekem jo draudšigi šateekahs un pree- zajahs, kā wini ar katru gadu palek pahrtikuščaki.

Tagad, kur pagastis jaunu šohlas-namu buhwē, kungs tiklab buhwokhuš, kā ari labi prahwu semes gabalu preešč šohlotaja, mui- ņčas tuwumā, pagastam uš wišeem laiķem ir dahwinajis. Pateiziba winam par to. Zehrkstes pagastis fastahw iš tšchetrahm gandrihš lih- dšigahm datahm. Diwi no šchihm atrohnahs wairak kā 10 werštes no muiščas atštatu, tresčā lihdsi 5 werštes un tik žetortā ir pee pašas muiščas. Wišu šcho eewehrojoht, gan buhtu jadohmā, kā Zehrkste- neekōs naw weenprahtibas; nē, wini tagad jo knašči kerahs pee jauna šohlas-nama buhwes, un waretu gan apkahrtnē daudš pagasteem, kas, lai gan beesi kōhpā dšihwo, tal tomehr no šohlas-namu buhwes wehl nepawišam nedohmā, par preeščšihmi dereht.

Kahds iš pagašta.

Ridetu pagastis, Talsu aprinkē, kōhpā ar 11 žiteem pagasteem, ir dibinajis palihdšibas-un kraħšanas-lahdi. Statuti no finanžu- ministerejas apštirinati 22. Dežemberi 1881. gadā. 27. Februari bij generalšapulže, deht lahdes waldes eestahdiščanas un deht šaga- tawoščanas-darbu apšpreeščanas. Gežehla par direktoreem: Ridetu

pag.-wezako P. Behterfohn, Dfirzeema pag.-wezako Kreuzberg un kauf-
mani Brisulê G. Mûnder; par weeteeneem: Engures juhrsklohtaju
Sandberg un Rindseles fainneeku Jakobfohn; par kafeeri: Dfirzeema
pag.-ftrihweri Bergmann. Tad nospreeda, lahdes darischanas usfahlt
13. Merzâ fch. g. — Efoht peeteifuschees jau lihds 100 beedru.

„B. W.“

No Wadafites zeen. „E. S.“ Egs mums sino garakâ rakstâ par
daschadahm sahdsibahm, kas tur deemschehl pastrahdatas. Venaischu
ihpafchneeka mahjâs Februara mehnescha beigâs sagti eelaufufchees,
be par laimi efoht istrauzeti, tâ ka paldeews Deewam tikai mas ko
panehmuschi lihds. Ap to paschu laiku Wipartu mahju ihpafchneekam
efoht blehschi uslaufufchi flehti un aifnesufchi labu datu naudas, dra-
nas, wadmalu un zitu mantu. — Behdas ne-efoht peedsihtas.

Uri lahdi efoht bijufchi tohti kahrigi us zuhkas gaku un tamdeht
isnehmuschi Leifchds barokkus is aifgaldeem. Par tahdu nedarbu tur
wehl nekad ne-efoht dsirdeufchi. Bet kreetnajam pagasta-wezakam
E. Semberga fgam, kas jau daschu nebehndeeuku sawangojis, efoht
ideweewes sagtus dabuht rohkas un nodohht teefahm, lai dabuhn sawu
pelnito algu.

Par meera-teesnefi Grohbinas aprinka-teesâ apstiprinahts ba-
rons S. Bolfchwing.

Is Greeses. Zeenijamee lasitaji un flaitstahs lasitajas man
laipni peedohs, kad es usdrohfschinajohs pasneegt kahdas sinas no
muhfu pagasta, kas atrohnahts pee paschahm Leifchu rohbeschahm,
eerinkohts no mahmutites Wentas, Wardawas un Lohschupes. —
Kad wif tagad til pehz gaismas dsenahs (kaut ari dasch tâ ar bahni
pehz tahs dsihdamees tumsibâ cebrauz), ari es eefahlfchu ar „attih-
stibu“. — Mehs fchini sinâ negribam leelitees; bet kaunetees mums
ari newaijag, jo dsenamees, lai gan lehneem, tomehr stingreem foh-
teem us preefchu. Krohgu preefi pee mums nekahdi newar notikt,
tapehz ka bijufchais krohgs ir isnihzinahts; ir pat brandwihna bruhf-
tapa pagahjufchâ gadâ no zeen. dsimtkunga isnihzinahts. Bet mums
netruhfst gohdigaku preeku! — Isgahjufcho wafaru isgahjahm satu-
mâs jaukajds Wentas krasids, fur muhs eepreezinaja Migrandes-
Greeses dsedataju-kohris, kas jau kahdu gadu mohschi darbojahs ar
tschetribalsigu dsedafchanu, un Leel-Geres musikas-kohris. Ir drau-
dsibas teateris tapa 6. Januari spehlehts, kas it weilli idewahs.

Pagasta-fkohlâ Greeschneekem jau kahdus septinus gadus no
weetas pastahw, kamehr zeen. dsimtkungs barons von Bistramb ruhmi
un siltumu dohd. Zeram, ka zeen. dsimtkungs ari us preefchu fcho
peepalihdsibu pagastam ne-atraus. Uri pagasta-waldiba wifadâ sinâ
ruhpejahs par fkohlâs labumu.

Seema, kâ wifur zitur gar Austruma juhru Kreewijâ, tâ ari
pee mums nekahda naw bijufi, un kâ rahdahs wairs nebuhs. Tikai
flimibas muhsu masuohs gauschi mohzija un nahwe dauds us wiau
dsihwofchanu pahrzehla. Wairaf familijas dabuja pa diweem weenâ
reisâ apraudaht un no R. malu-muischas aifwedahm tschetrus gabalus
weenâ deenâ us kapeem.

Wehl atgadijahs, ka 14. Februari no rihta weena peemiteja
feewa, kas jau wairaf nedelas bij flima gulejufi, bet nu it labi atwe-
felojufees, pazehlfufees un atdewufi sawam wihram atflehgâs ar fcheem
wahrdeem: „Schê tew atflehgâs; tew wehl waijadsehs brohkafti wah-
riht!“ — Un pati isgahjufi ahra, bet wairs ne-eeenahlfufi. Drihs
pehz tam ari wihrs sahjis wiau melleht, bet ta wairs nebijufi atrohdama;
tikai pehdas lihds Wentas upei wedufchas un tad pasudufchas. Kâ
leekahs, buhs gan pati upê kapu mellejufi, jo lihds fchim wehl naw
atrafta. Tapehz buhtu wifseem eewehlamâs, flimohs jo usmanigi us-
raudsiht.

Barons.

No Embohtes un Bahtas pufes, Leijas-Kursemê, 3. Merzâ
tâ raksta: Behrgad bij mums pastahwiga un 6 mehneschus gara
seema, no 6. Oktbr. 1880. g. lihds Merza mehnescha galam 1881. g.,
un fchoseem mehs til knapi, knapi 6 deenas ar kamanahm pawifina-
jamees un dublâs ween wifseem zauri dabujahm brift. Tahdu
seemu naw neweens zilweks peeredsejis, neds atminahs kahds firmgal-
wis peedsihwojis!? Rahdahs, ka jau buhs drihs riktiga pawafara; jo
mescha gulbji un sohfs jau fen mahjâs, zihrlis jau fen dsced, wam-
boles jau fen laukâ apfahrt laifchahs un 28. Februari jau pee 8
grahdeem filts laifs un kohfcha pawafaras-deena usfmaidija.

Sinotajs.

Si Ruzawas raksta Leepajas „Tagesanzeigeram“, ka 3. Merzâ
ap pusanakti kahds Schihdu fuhrmanis peebrauzis pee Ruzawas-Mei-
risches Basnizas-krohga ar dahrgahm dsintara prezhim is Beckera fa-
brikas Balangâ us Leepaju, no kurenes tahs gribeja fuhtht us Tur-

ziju. Ratds atrohdofschahs abas kastes fwehra 15 pudus un bij wehr-
tas kahdus 3000 rubtu. Krohga wif jau guleja. Kamehr fuhrma-
nis mohdinaja krohdsineeku un dabuja wehlsukturi. lai waretu eebrauft
stedelê, wif wina eejuhgs lihds ar prezhim bij pasudis. Ratus at-
rada ¹/₄ werstes no krohga — mahzitaja laukds. Un fuhrmanis nelo
dauds nebehdaja, tohti laifli meledams sagtahs prezes; jo tikai ohtrâ
deenâ pehz pusdeenas wifsch fabrikas direktoram Balangâ darija sinamu
notikufcho fshadi. 150 rubt. isfohliti tam, kas buhtu palihdsigs,
tâ ka sahdsibai war tikt us pehdahm.

No Kohninneekem. Ne fen Leepajas Bahju amatneeku beedribas
namâ turejufchi starp zitahm preekschlafschanahm ari weenu — ihpafchi
par „Kohninneekem“. „Kohninneeki“ ir semneeki, kas 7ds zeemds
us Kuldigas pufi dsihwo un kam sawas ihpafchas rektes un teefibas.
Kohninu leelakais zeems no teem 7 atrohnahts zelmalâ, aif Disputes
17 werstes, fur us Kuldigu brauz, un ta zeema widu ir aif glahses
aiflikta bilde, kura ir redsams jahjejs us fchimela firga. — Par fcho
jahjeju un par teem 7 Kohninu zeemeem raksta tâ: Tanis gaddâs, kad
wehl par Kursemi waldija „leekungi“ (herzogi), efoht kahds leekungs,
no Sweedru kara-wihreem gainahts, eefpruzis Kohninneekds un luh-
dsees patwersmes un isglahbschanas no eenaidneeku rohlahm. — To
mahju fainneeks nogehrbis leekungam drehbes un uswilzees tahs pats
fewim un leekungu paschu paglabajis schagaru fshupâ, un pats leel-
kunga staltajam rumakam usfehdees mugurâ un jahjis leekunga weeta
pa zetu. Tê tam jahjoht usbrukufchi eenaidneeki un to noschahwufchi,
to par „herzogu“ paschu turedami; bet „herzogs“ pats bij isglahbts.
— Aif pateizibas leekungs wifseem noschautâ semneeka peederigeem
un behrnu-behrneem norakstijis teefibas un rektes, kas teem 7 Kohninu
zeemeem wehl fcho baltu deenu peeder. Wini no wezeem laikeem teef
faukti par „brihwsemneekem“. — Jahjejam tani leelâ bildê aif glah-
ses, paschâ zeta malâ, efoht weenâ kahjâ sahbaks un ohtrâ pastala,
kas noshmê, ka jahjejs, gan leekunga drehbes gehrbees, tadfchu sem-
neeks. — Wehl par teem 7 Kohninu zeemeem stahsta, ka, kad kahds
tais 7ds zeemds prezahs un kahsas tur, tad wif zeems lihdsâ fwin
tik ilgi, lihds paschu bruhweto stipro alu (meestinu) pabeids dsert. Tâ
tad daschu reis weenas paschas kahsas wif zeems wifelu nedetu ds-
eroht. — Es wehletohs par fcheem nupat mineteem „Kohninneekem“
wehl flaidrakas sinas par wiau eefahlfumu, rektem, zitreisigu un ta-
gadeju dsihwi sawâ un zitu kaiminu starpâ „Lâtw. Awisês“ lasiht;
tadeht luhdsu rakstneekus un ta gabala sinotajus — labi plaschas un fih-
kas sinas pasneegt, jo tas buhs wifseem patihkams. Sinotajs.

Leepajas Latw. labd. beedriba fwehtdeen, 21. Februari notu-
reja general-fapulzi. Sanahjis bij kreetnis beedru flaitis. Sapulzi
atklahjoht, beedribas preekschneeks Trautmann egs ihfds, bet firfni-
gds wahrdâs norahdija flahf-efofcheem us fchihf sapulzes swarigu be-
dribas dsihwi. Utgahdinadams us tahm gruhthahm un teem kaw-
fkeem, kas, beedribu dibinajohht un winas darboschanohs wadoht, nepa-
radufcheem strahndeekeem eefahlfumâ zelâ stahjufchees, runatajs falih-
dsinaja beedribus dsihwi ar periodeem is zilweka muhscha un apfshmeja
beedribas tagadejo stahwofli par to brihdi zilweka muhschâ, fur seh-
nam, par jaunekli palikufcham, praktifkâ dsihwê ja-eeftahjahs un ar
fapratigu garu, uszihhibu un stipru zeribu nepeefufstoschi japuhlejahs,
lai fchee puhlini wehlat labus auglus nestu un ne ween winam, bet wi-
fai tautai kluhtu par gohdu un fwehtibu. Beedribai laimi un labu is-
dohfschanohs nowehlejis, Trautmann egs pasinoja par teem runas-wih-
reem, kas daschadu kawektu deht peespeesti, fapulzi luhgt, wiaus no
amata atlaift. — Tâ ka it ihpafchi fchee kungi, kas atlaifchanu luhdsâ,
lihds fchim ar wifu spehku bij strahdajufchi beedribas fkmefchanai par
labu, tad, sinams, fchis gadijums tapa no fapulzes firfnigi nosch-
lohts, kaut gan mineteem kungi apfohlijahs, ari us preefchu par beedreem
palikdami, zil eespehjams kalpoht beedribas fkmefchanai. Nu ari
beedribas preekschneeks Trautmann egs fapulzei zehla preekschâ sawu
luhgumu, wiau no preekschneeka, kâ ari no runas-wihru amata at-
laift, eewehrojoht wina pastahwigo flimibu un fainneeizibas apstakus.
Uri wifsch griboht, par beedru palikdams, zil eespehjams ar padohmu
un waijadfîgâ brihdi ar darbeem beedribai palihdscht, bet pastahwigi
nespehjoht sawu amatu tâ ispidiht, kâ wina firds-apfina to pageh-
roht. — Behz tam tapa nolasita deenas-kahrtriba un beedribas preeksch-
neeks usajinaja rewifijas komifijas preekschschdetaju, Freimann fgu,
fapulzei preekschâ list komifijas pahrspeedumus. Wehlat beedribas
preekschneeka weeteeks Augenberga egs dewa pahrskatu pahrs beedribas
darboschanohs pagahjufchâ gadâ, un beidscht fapulze gahja pee runas-
wihru zelschanas, isstahjufcho runas-wihru weeta. Gezelti tapa par
runas-wihreem 16 fshadi kungi: Mentel, Freimann, Zihrl, Pa-

behris, Krushen, Strahme, Swaigsnicht, Sidlauski, Borath, Schmidt, Pinne, Berg, Seidal, Anderfohn, Sihria un Zaunia. (L. P.)

Leepajas Latw. labd. beedr. runas-wihru sapulzē 25. Februari tika preekšneezibā ewehleti ūchahdi kungi: Par beedr. preekšneeku — Peterfohn; preekšn. weetneeku — Zihruis; rakstu-wedeju — Swaigsnite; rakstu-wedeja palihgu — Anderfohn; kafeeri — Pa-behris; beedr. finataju — Schmidts; nama fainneeku — Strahme; bibliotekaru — Ustinafch. Rahrtibas-komissijas preekšneeks palika ūchini ūapulzē ne-ewehelehts, tamdeht ka daschi eweheleete kungi turpat no ūchi amata atteizahs un runas-wihri ūchoreis wehleschanā newareja weenotees.

No Leepajas sino, ka tais 72 pilsehtas-weetneeks, kas nule iswehleti, efoht 58 Wahzeefchi, 8 Schihdi, 5 Latweefchi un 1 Pohlis. — 3. un 4. Februari ir pee Leepajas waren leela wehtra plohfjusees, kas 2 kugus us jauno ohsta-tiltu usgruhdusi, ka kugi apflahdeti; 1 kugi us ūellumu usdūinusi, juntus nameem noplehsufi, ūchogus apgahsufi, us Bilterlina aplohka zeetu, stipru stalli apgahsufi un pilsehtas dahrsā dauds wezus, bet leelus kohlus gan apwehrtusi, gan nolausufi. — Wiūa ūlahde, ko leela wehtra padarijusi, efoht daudis tuhlfstofchu rubtu leela.

No Leepajas pufes. War gan papreezatees, ka ari muhsu pufē Latweefchu tauta „attihstifchanā“ leeleem ūohleem dohdahs us preekūchu un ka daschi wezati par ūawu behrnu issklohlofchanu gahdadamī gahdā. — Mineschu tē til par weenu paūchu wezaku behrneem: Preekūch 20 gadeem dūihwoja Trefnu muiūchā, Gramsdas Kirūpehlē, wirtūaftes usraugs (wagaris), Trefnu pagasta lohzeelis, Frij Kaspar wahrdā. F. Kasparam Deews laulibā dewa 4 dehlus un 1 meitu. Wiūi 4 dehli un ari ta meita Zuhle dabuja ūawas pirmahs ūkohlasmahzibas Gramsdas Kirūpehles ūkohlā. Wezaka is dehlis Zuhnis ismahzijas Irlawas seminarijā par ūkohlotaju un ehrgelneeku un ir tagad Eseres-Bampafōs par pagasta-ūkohlotaju. — Dhtris dehlis Frijis nopirfahs Bormūaftes pagastā mahjas un ir tagad kreetnis fainneeks, kas kohūchi ūawas mahjas aplohpi un ir pats nēlaunahs rohtu pee darba peelikt. — Meitu Zuhli, kas ir labi ūkohlota, apnehma Latweefchu kohpmanis Leepajā, Ar.... wahrdā, par ūewu. — Tee 2 jaunakee dehli, Gewalds un Wikums Kaspar, dewahs us Tehrpatu studeereht. Gewalds wehl tagad studeerē Tehrpatā par dakteri, un wiūu jaunakais brahlis Wikums, kas jau istudeerejis par mahzitaju, bij pehrn par palihgu Leepajā pee Wahzu zeen. mahzitaja Kieniga, bet tadeht, ka tas bij us krohna kostehm studeerejis, tika ūubtrihis no augstā krohna us Sibirijas ūemes-gabalu, Irkutskas pilsehtu, par Lutera tizibas mahzitaju. — Janwara mehneūcha galā mahzitajs Wikums Kaspar efoht usnehmis ūawu tahto zetu, pee tuhlfstofch juhdehm. — Lai tad Deews pats ūwehti jaunā Latweefchu mahzitaja darbu pee muhsu tizibas-brahfu ūridihm un pawada un fargā winu us wiūeem wina zeūeem! Tā tad weena tehwa 4 dehli katris ūawadu teizamū amatu dūihwē usnehma.

Rihga. Tautas-apgaismofchanas ministera palihgs, geheimrahts P. A. Markows, starp zitam ūkohlahm apmeklejis ari Baltijas ūkohlotaju seminariju. Markowa ūgs greeūis it ihpaūchu wehribu us pehdigā kurūa audūelneem, ūalihdūinadams winu ūinaschanas ar pirmā kurūa audūelne ūinaschanahm. Augstais amata-wihrs usdewis 4. kurūa audūelneem dohmū-rakstu — pahr tehmatu: „Laukūkohlota ja peenahkums“. Sarakūijumū tas panehmis ūew lihds. — **Rihgas-Dinaburgas** dūelzeta beedriba notezejufchā gadā eenehmusi 2 milj. 607 tuhlfst. 976 rubl. un isdewusi 2 milj. 250 tuhlfst. 36 rubl., tā ka atlizees 357 tuhlfst. 940 rubl. Bet tad preekūch akziju augkeem un parahda nomakūas wajadūejis 705 tuhlfst. 24 rubl., tad krohnim bijis wehl japeemakūā 347 tuhlfst. 84 rubl. — **Schinis deenās pafludinaja** Rihgas rahtes ūpreedumu, pehz kura turenēs junstes okladis Rahrlis Eduards Krushemanis, tamdeht ka 29. Septemberi p. g. nonahwejis deenēsta-meitu Mariju Kronberg un aplaupijis atraitni Gleigmann, noteūfahts us 20 gadeem pee gruhkeem ūohda-darbeem kalnraktuwēs, kohpā ar wiūu teūūibu ūaudēūchanu, un pehz tam us dūihwi Sibirijā.

No Kemereem. Mums meerigeem Kemerneekēem bij japeedūihwo negehliba, kahda, zil atminohs, pee mums wehl nekad nebij dūirdeta. Nakti us 4. Merzu pee dascheem nameem paūrahdati neganti pahrgalwibas darbi. S. namam p. peem. lohga flehgi islausti un us elās ūadausiti nomeūsti; L. namam lohga flehgi norauti un werandai trepes noplehstas un ūalaustas; Z. namam wahrri no engehmi norauti un ūadausiti, un B. namā bohdei lohga flehgi noplehsti un ūalausiti. — Kā prohtams, ihsti sagki naw bijufchi, bet laitam dūehraji un palaidni.

Tee naw eedrohschinajufchees aiskahrt tahs personas, us kuzahm teem warbuht bijis atreebūchanahs gars, bet nehmuūchees nakti, laudihm neredsoht, atreebites pee winu ihpaūchuma. — Sinams, par tahdeem negehlibas darbeem wainigohs no Kemere amotu- jeb tā ūauktahs „bahdes“-polizejas wajadsetu ūaukt pee atbilde. Bet noschehlojams, ka pee mums jau mehneūchi 2 wairs naw tahdas amotu-polizejas. Schini jaunā gadā F. kungs atūahjahs no ūchi polizejas amata, un wina weetā lihds ūchim no augstas pufes wehl jaunus naw ezelts. Un muhsu pagasta-teefai, kas atrohnahs no Kemereem lihds 12 werstu tahtumā, naw eespehjas katrā wajadūigā brihdi ūchurp atrahkt. To ewehrojoht, tad pahrgalwneekēem nu brascha dūihwe. — Buhtu wehlejams, ka Kemerneeki paūchi ūahktu zeetaki pakal luhloht tahdeem nedarba daritajeem, tad winu negehlibahm buhtu reisi gals.

B. W.

Ji Salaspils raksta „Balsij“: 12. Februari Salaspileefchi isrihloja pirmo weefigo wakarū. Kurtumuiūchas arendators, zeen. v. Lōwis ūgs, laipni atwehleja muiūchas ūahli un wehl kahdas 4 istabas. Lai gan ruhmes bij deewsgan plaūchas, tomehr bij pilnigi pilditas. Jaunais dūeēdaschanas-lohris un wina wadonis, ūkohlota ja Bolkūa ūgs, pelnija it ihpaūchu atūihūchanu. Zerams, ka kaiminu pagasti Salaspileefchu preekūūihmei darihs pakal un ūawā starpā ari ūahls kohpt ūmalkatu ūadūihwi. — Dūirdam, ka Salaspileefchi dibinajufchi labdaribas beedribu.

Miskraukles draudūe par mahzitaju, ka „Jtga f. St. u. L.“ sino, patrons efoht isredūejis Walmeeras jaunako mahzitaju W. Garūa kungu.

Par Zehsu pilsehtas-galwas weetneeku no Widsemes gubernatora apūstiprinahts Zehsu pilsehtas-padohmneeks barons v. d. Pahlen.

No Weetalwas „B. W.“ raksta, ka 10. Merza wakarā tur bijis bahrgs pehrkons ar stipreem ūbeneem. Gesperts tizis baūnigas altari, kura ee-eijamā weeta apūahdeta, un tam preti 2 lohga ruhtis isspertas.

Kehwale. Kahda nabadūe ūewina, kura ar daudis gadu pulineem bij ūakrahjuūees masu summu naudas wezuma deenahm, ais bailehm no sagteem paglabajā, ka „Heimath“ raksta, ūawu naudu istabā apakūch grihdas. Schinis deenās wina nu gribeja pahrlēezinatees, waj nauda wehl ne-aistilta, bet atrada tilai ūakrimūitus papihra gabalinus. Beles to bij padarijufchas.

Jgaunu Aleksandera-ūkohlās kapitāls no 1. Janwara lihds 28. Februarim pee-audūis ar 1222 rubl. 69¹/₂ kap. Wiūa cenahkufē summa minetā deenā bijusi 66 tuhlfst. 91 rubl. 52¹/₄ kap.

No Kurjemes Leischnalas. Tā ka muhsu nahburgōs Kursemē, tā ari pee mums no ūneega ūchogad gandrihs ne ūkrehpas. Ar ūiltuma eegahdaschanu gahja ūlitti, un ir ziti ūemas darbi palika nepadariti. — Daschās weetās behrni ūaslimū ar maūalahm; zitās weetās ari ar baūahm — gan leeli, gan maūi ūirgū. No ūirgu-ūahdūibahm ūohseem nedūirdēja til daudis, tā zitās ūeemās, bet Februara mehneū notika reti dūirdeta ūahdūiba: Kahdam K. pagasta fainneekam tika noūagta 17 gadus weza meitene. Pehdas ūkuwa dūihtas lihds Bauskās pilsehtai. Apbehdinatais tehws dabujis ūinaht, ka Bauskā „kahdi“ to paslehpufchi, luhds polizeju palihgā pee meleschanas, bet flehpeji bij ūawu laupijumu gan kahjahm, gan braukūchus us Jelgawu nowedufchi. Pehz kahda laba laika meitene atkal pahrnahja, laitam ūaweeem usmahzejeem bij paūprukūfi.

— L.

Peesihmejumū no redakzijas pufes. Buhtu wehlejams, ka meitene pati, waj ari tehws u. t. j. pr. paūneegtu ūihlafas-ūinas par ūcho brihniūchigo ūahdūibu.

No Leisheem, ap ūchawu pilsehtu, sino ūchahdu behdigu wehūti: 30 werstes no ūchaweeem dūihwoja 36 gadus wezs Pohlu muiūchneeks, wahrdā Koribut-Daschkewitūch, ar ūawu laulato draudūeni un ūamiliju ūawā muiūchā Leonowkā itin laimigi. 7. Janwari ūchini gadā efoht traks wills aprehjis un ūakohdis paūchu kungu, zeemahūti un weenu ūulaini. Pehz 7 deenahm nomira negantigās mohkās pats kungs un ne ilgi pehz tam ari wina laulatā draudūene. — Kas ar ūulaini notizis, naw minehts.

Sinotajs.

Maslawā. Pehrnajā gadā pahr Maslawu us Sibiriju nosuh-tija pawisam 11 tuhlfst. 933 arestantus, kura ūkaltli eūkaltiti winu peederigeem un ūamilijas, kas no laba prahta teem gahja lihds. Zekā lihds Bermai ūchis ūkaltis jau pawairojahs us 15 tuhlfst. 697. Wina pullā atradahs 1025 wihreeūchi un 156 ūeewees, kas bij noteūfati us ūohda-darbeem. — Administratiwā zekā us Sibiriju nosuh-tija 2279 personas, gan wihreeūchus, gan ūeewees.

Nowgorodas gubernas eedfihwotajeem klahjahs lohti behdigi. Shi gada 1. Janwari wini bij parahda: krowna-nodohfchanu 2 milj. 532 tuhft. 724 rubl., semstwas-nodohfchanu 794 tuhft. 105 rubl. un aseluranzas-naudas 170 tuhft. 160 rubl., pawisam kohpa 3 milj. 497 tuhft. 29 rubl. — Bagahjufcha seema lohti klahdejusi fehju-meem. Lauki efoht it kaili, jo gandrihs wisa seemas-fehja issalusi un ispuwusi. Semneeki baitu pilni luhkojotees nahkamiba.

Stafchowâ diwi draugi ne fen nospreedufchi ismiht ar feewahm. Bet tamdeht ka weenam bijufchi 4 un ohtram tikai 2 behrni, tad pirmis apfohljeees draugam ifgadus malkaft 400 rublu, ar ko ifaudstinaht 2 pahrejohs behrnus. Us kahda „teefas-leetu prateja“ padohmu lihgumu wajadsejis parakstih, fefcheem leezineekem klah efoht; bet tas ne-isdewees, jo abas labakahs pufes duhschigi pretojufchahs, gahdamas par to, ka teefa fpehrufi wajadfigohs fohlus pret abeem wianu wisreem.

No Drenburgas gubernas raksta, ka tur Februara mehnescha widu waren stipris fals, pee 32 grahdeem leels, teem usbruzis, zaur ko malka augsta tirgu kaphusi: 1 afs behrsa malkas ar wisu peewefchanu malkajusi lihds 60 rublu. Sinotajs.

Kertfchas muitas-walde, ka „Odefas Wehstnesim“ raksta, ap-turejusi leelu trihs mastu kugi, kas brauzis sem Turku slagas. Lah-dinfeh bijis usdohts par afelfinu lahdiu, bet tuwaki apluhkojoh at-rada, ka weda dinamitu (pehz zitahm sinahm — pulweri). Kapteinis pehdigi isteizis, ka lahdiu wedoh klahdam muifchas ihpafchneekam Taganrogas tuwuma, kam klintis jaskaldoht, jaunu zeku eetaifoh. Lai nu leeta buhtu, kahda buhdama, til tas efoht drohschi sinams, ka leelais kugis aifbrauzis tahlak us Kertfchu, pawadihts no kara-kuga „Prut“.

Ufas gubernâ, Belibejas un Sterlitamakas aprinkos, wairaf nekâ 300 kristitas Tataru familijas atkritufchas no kristigas tijibas un pahrgahjufchas atkal atpakal Muhameda tijiba. — „Rusl. Kur-jers“ stahsta pee tam schahdu atgadijumu: Pee pareistiziga preesteri atnahjis wina dseedatajs, dsimis Tatars, un atfweedis winam bas-nizas atflehgas, teikdams: „Es eimu pee molla (Muhamedaneefchu mahzitaja), jo man wajag ohtras feemas; Tu man ohtras ne-atwehli.“

Wahzu kolonisti Deenwidus- un Rihta-Kreewija pehdejohs gaddos ir stipri fahkufchi Kreewiju atkal atstah. Ta is Jekaterinoslawas gubernas aifgahjufchas 2629 personas, is Samaras 1557 un is Saratowas 5650 personas. Wakara-Kreewija un Pohlija turpreti Wahzeefchu flaitis weenumehr stipri waitrojahs zaur jauneem peemahzejeem. Ta par peem. Wolinijas gubernâ ween pehdejohs desmits gaddos eenahkufchi 12 tuhft. 186 ahrsemneeki, pa leelakai dakai Wahzeefchi un Tscheki.

No ahrsemehm.

Wahzija. Keisars Wilhelms, kas ne fen akademijas nama bij us trepehm isslihdejis un pakritis, pahri dee nas wehla atkal isgahjis klahjahm is fawas pils. No tam redsams, ka winsch naw zeetis nekahdu klahdi, bet ir pilnigi spirgts un wesels. 10. (22.) Merza winsch noswinejis fawu 85. dsimfchanas-deenu. Wisa Wahzija lihgfmojufees tai deenâ un luhgusi Deewu, lai winai wehl ilgam usturetu scho mihto, gudro, laipno — firmo galwianu.

Austrija. Jaun-ezeltais suhtnis Pehterburgâ, grahs Wolkensteins, lihds schim wehl naw dewees us fawu weetu. Tas wispirms aifbrauzis us Berlini, un no turenas us Parisi. No Parises grahs Wolkensteins tad braufchoht us Pehterburgu. — **Dumpis Deenwidus-Dalmazija,** ka leelaks, wehl naw it pilnigi apspeests. Generalis Jowanowitschs 7. (19.) Merza sinojis, ka pehdejohs deenas gan ne-efoh bijis kautianu ar dumpineekem, bet wehl parahdotees daudf bandu kalnainas weetas, kur teem geuhti waroh tikt klah. — Herzegowina no dumpja apspeefchanas wehl masak runa. Tur dumpineeki pastahwigi usbruhl prowjanta suhtijumeem, kas teef westi preefsch Austreeschu salditeem. Ta dumpineeki preefsch klahdam deenahm usbrukufchi leelam Austreeschu prowjanta suhtijumam, atnehmufchi to lihds ar 43 sirgeem un fawangojufchi 30 suhtijuma pawadonus.

Franzija. No Aldschiras sino, ka tur nodedsis turenas Franfchu teateris. Zilweku dsihwibas ne-efoh gahjufchas bohja.

Greekija. Jaunais ministeru preefschneeks Trikupis ar fawu ministeriju stahdijees preefschâ tautas-weetneeku fapulzei un issklaidrojis tai zaur runu fawu programu. Winsch fazijis, ka austrumâ draudoht isjeltees daschadi jukumi un ka pahrgrohsijumi tur paredsami. Bet waldibas swarigais usdewums schim brihscham efoht, ustureht meera politiku un draudfigas faites ar wifahm walstihm, it ihpafchi ar Tur-

ziju. Waldibai efoht jaruhpejahs pahrlaboht fawas finanses, fawu kara-spehtu un floti u. t. j. pr.

Seemel-Amerika. Senats un tautas-weetneeku fapulze peenehmufchi jauno likumu, kas nosaka strahpi par daudfseewibu. Kas eepreefsch likuma isdohfchanai jau apprezejees ar wairaf feewahm, tam jafschirahs no wifahm, isnemohit pirmo. Ja kas to neklausa, bet turpina daudfseewibu, tas teef fohdihts ar 300 dolaru strahpes jeb ar 6 mehnescheem zeetumâ, pee kam wehl apstrahpetais pasaudê balsu teefsbu un newar tikt zelts nekahdâ amatâ. Bet ja klahs pehz schi likuma isdohfchanas dohdahs daudfseewibâ, tas fohdams ar zeetumu lihds 5 gadeem un bes tam ar naudas-strahpi lihds 500 dolaru. Likums wehl apstiprinams zaur presidentu. Zaur scho likumu grib padariht galu Mormonu sektei, kas no wifahm kristigahm basnizahm un sektehm weena pati atkauj daudfseewibu.

No Austrijas sino, ka tur bij isfohliti fints dukatu tam, kas to jaukako un swarigako „Austrijas tautas-dseefmu“ proht farihmeht. — Efoht peeteifufchees 1570 dseefmu darinataji. No scheem efoht par to jaukako jauno tautas-dseefmu to gohda-algu dabujis klahs students Austrijas galwas-pilsehtâ Wihne, Jahjeps Winters wahrda.

G. F. S.

Kur dsihwo zilweki wisilgati? Wihri, kas scho leetu ismekle-jufchi, faka, ka Greekija efoht ta weeta, kur zilweku muhsch fasnedschoht wisleelako garumu. Atenes pilsehtâ nomira 1876. gadâ septini zilweki — no 80 lihds 112 gadus wezi. Klahs Greeku kara-pulka ahrsts bij 1878. gadâ no Februara lihds Oktoberim pee 9 mirejeem, no kureem bij diwi 75 gadus un ziti 80, 95, 110, 112 un 120 gadus wezi. Tas patš ahrsts apmekleja kahdu preesteri, kas dsimis 1758. gadâ un par preesteri eefwehtihis 1797. gadâ. Preesteris ap-kohpa fawu draudsi 81 gadu, nebij pa wisu to laiku nekad bijis flims un, 120 gadus wezs, tas apstrahdaja wehl patš fawu semes gabalu. Admirala Miaulis atraitne dsihwoja 96 gadus un nebij nekad flima; wina dschra pastarpahm wihnu un bij weenumehr spirgta. Schis ahrsts stahsta ari no kahdas klosteri-mahfas Ukratas draudse, Makazias-Kanelopulu, kas, lai gan jaut 102 gadus weza, eijoh tadfchu katru deen' basnizâ un kohpiht pati fawu dahrsinu. Ta tad war redseht, ka austruma semes zilweki fasneds daudf garaku muhschu, nekâ kaut kurâ zita semê wisa Giropâ.

Wisjaunafahs sinas.

„Waldibas Wehstnesis“ sino, ka kungs un Keisars Wisaugstaki apstiprinajis walstis-padohmes nolehmmu par parahdu-zeetuma atzefchanu Maskawâ un Warschawâ. — Leelstis Wladimirs Aleksandro-witschs ar augsto laulato draudseni 12. Merzâ aifbrauzis us ahrsemehm. 14. Merzâ winsch nobrauzis Wihne, kur to Austrijas keisara-pahris fagaidijis un mihti apweizis. — „Herolds“ nodrukâ weselibas isschaulfchanu, ko Keisara Majestete Gatschina issauzis pee swehtumeelasta keisara Wilhelma dsimfchanas-deenâ: „Es dseru us Sawa labakâ drauga un beedra, Wahzijas keisara Majestetes, weselibu. Deems lai winam wehl dahwâ ilgus gadus wina walstij par swehtibu un preefsch meera ustureschanas Giropâ!“ — **Taschkentâ 10. Merzâ** parakstija protokoli, ka Zli apgabals galigi atdohts Kihneefcheem. — „Rig. Zeitung“ leelaks dsirdejusi, ka senators geheimrahts Manafejns Aprifa mehn. widu atbraufchoht rewidereht Widseni un Kurseni. — Us krownefchanas-swehtkeem gaida stary ziteem weeseem ari Keisarenes Majestetes wezatus — Dahnijas kehniau un kehneni. — **Par Grohbinas pilsteefas afeforu 11. Merzâ** no eefschleetu ministera apstiprinahis barons G. v. Behr. — **Abas Jelgawas pilsehtas-weetneeku** sehdeschanas, 10. un 11. Merzâ, ka „Mit. Zita“ sino, tika 1882. g. isdohfchanas us 184 tuhft. 5 rubl. 51 kap. un eezemfchanas us 193 tuhft. 561 rubl. 84 kap. aprehkinatas. Weidfamahs tahdâ wihje leelatas par 9556 rubl. 33 kap. — **Geheimrahts P. A. Markows** lihds ar Lehrpataš mahzibas-apgabala kuratoru Stadelbergi swehtdeen, 14. Merzâ, atbrauja Jelgawâ, scheijenes flohlas pahraudsiht. Zil ilgi winsch schê paliks, naw ihsti sinams. No scheijenes Markows braufchoht atpakal us Pehterburgu. — **Wahzijas Keisars** ir us Kreewijas Keisara un Keisarenes laimes-wehleschanahm schahdi atbildejis: „Sanemeet, lihds ar Keisareni, manu frsnigalo pateizibu par laimes-wehleschanahm us manu dsimfchanas-deenu. Zklatris Zuhfu wahrds ir atradis weetu manâ fedi. Es luhdsu to Wisumareno, lai Tas swehti Zuhfu waldifchanu, Zuhfu tautahm par labklahfchanohs un par meera ustureschanu Giropâ.“ — **Tapat ari Keisars Wilhelms** laidis rakstu walstis-kanzlerim firsam Bismarkam, lai tas drihsunâ dara sinamu, ka winsch wifsem Wahzijas pawalstineekem frsnigi pateizahs, kas us wina dsimfchanas-deenu winam wehlejufchi laimes un preezajufchees lihds ar wianu. — **Firts Bismarks 13. Merzâ** aifbrauzis us Friedrichsrubi.

Waj karfch buhs, waj nebuhs?

Breesmigs wahrds — tas wahrds „karfch“! Scho wahrdu mi-noht, ikkatram firds fahf bailigi pufsteht. Dasch tehws un dascha mahte dohmà pee fawa dehlina, kas Augstà Keisara deenestà; dascha mahsa pee fawa brahla, ko kara trohksnim fazekotees waijadsehs islaist is mihtajahm tehwa-mahjahm, un dascha bruhte dohmà pee fawa tautas-dehla, kam tad waijadsetu apjohst sohbertinu, lihgowinu noslupstohst. — „Kaut kara pawifam nebuhtu“; „kaut scho wahrdu pawifam neminetu“, tà dasch wehledamees wehlahs. Un tomehr tas tà naw un nelad nebuhs schai grehtu pajaulè. — Tagadejais gadu-simtenis ir ihstis kara gadu-simtenis, kura asinis ir pluhdamas pluhdufchas, tà ka buhtu jawehlahs, lai jete pehdejös schi gadu-simtena gaddes to bree-smigo wahrdu „karfch“ ne mineht neminetu. Bet deemschehl tà tas naw! Ihpafchi pehdejà laikà laikrafti gandrihs wisas semes par karu raksta un spreesch, par karu, kas waretu zeltees stary diwahm leelahm un warenahm tautahm, kas fen gadeem dshwojuschas draudfibà, prohti — stary Wahziju un Kreewiju. Schihs walodas no kara ir zehlfchahs zaur wiseem pasihstama un duhschiga Kreewu generaka Skobekewa runahm, ko tas tureja Barise un Warschawà. Tais runas Skobekewes esohst fazijis, ka Wahzu tauta esohst Kreewu tautas wisu leelaka eenaidneeze, pret ko wisadi waijagohst buht karam. Wahzija to runu usluhko par famufinashanu un ir nehmuft Skobekewa wahrdu stipri par kaunu. Daschas Wahzijas awises dohmà, ka karfch gan war zeltees. Kreewu awises schai sinà naw weenis prahtis. Weena data dohmà stipri us karu, un, ka leelaks, ari grib karu; ohtra data, un stary tahm awischi ihpafchi „Golos“ — flubina us meeru, fazidams, ka abeem, tiklab Wahzeem, tà ari Kreeweem, karfch buhtu par leelu nelaimi, jo kad pafchà walsti nerohnahs pilnigs meers, tad ir gruhti west karu pret ahrigeem eenaidneekeem. Waj nu karfch buhs waj nebuhs, to schim brihscham wehl neweens newar sinah, bet runas par karu ir jau to padarijuschas, ka laudis tohp dohmigi un bailigi un muhsu nauda ir stipri kritusi fawà wehrtibà. Kad teescham, ko lai Deews schelligi nogreesch, karfch izeltos, tad kara eemeslis gan newaretu buht Skobekewa runas ween, bet waijadsetu buht pawifam zitadam eemeslam. Un schis eemeslis waretu buht tilai tas tà fauktais Turku jautajums jeb jukas Balkanu pusfalà. Behz Berlines lihguna 1878. gadà Austrija suhtija fawus kara-speklus Bosnija un Herzegowina, lai tür apspeestu dumpi un eewestu lahtibu. Turku Sultans un Austrija 1869. gadà Konstantinopelè noslehdsa tahdu lihgunu, ka Austrijas kara-spehki lai paleef Bosnija un Herzegowina, bet Bosnija un Herzegowina pafchas paleef sem Turku wirswaldibas. Tahda ehrmiga buhschana, sinams, newar pastahweht us wiseem laikeem. Austrija, pee tam stuteta no Wahzijas, griboht tagad ar Turku tahdà wihsè isliht, ka Bosnija un Herzegowina us wiseem laikeem tohp peedalita pee Austrijas. Kà rahdahs, tad zitas Ciropas leelwalstis tam nestahwehs pretim; tilai Kreewija ne-esohst ar to meerà, jo griboht, ka ta leeta lai tohpohst isschirta us kahda kongresa jeb fapulzes, pee kuras lai nem dalibu leelwalstju suhtni. Schè nu waretu zeltees tas ihstais kara eemeslis.

Tà tad mehš nu dshwojam tahdà laikà, no kura nesinam, ko ta nahkofchà deena mums nesihš. Mehš no fawas pufes zeram, ka muhsu Augstajam Semes-tehwam un Wahzu firmajam keisaram, kas ir radineeki un leeli draugi, isdohsees nowehrft kara breefmas. Jo teescham breefmigs buhtu tas karfch stary schahm abahm jo stiprahm walstihm. Bes tam karfch nebuhtu laikam weenigi stary Kreewiju un Wahziju un Austriju, bet ari zitas walstis warbuht peedalitohs, tà ka karfch pahwehrtoshs par leelu Ciropas karu, no kura neweens newar sinah, kas tad galu-galà isnahktu.

Was naw pareisi, tas naw pareisi.

„Baltijas Wehstnescha“ 40. un 41. nummurà rohnahs raksts sem wirsraksta „Laika simes“. Minetà rakstà netaisnas apwainofchanas, rupjas lamafchanas un gohda laupifchanas jo gresni lepojahs. Par to nu naw ko brihnitees. Tamdeht neturam par waijadfigu schihs leetas eewehroht schai weetà. Bet weenu teikumu mehš tadfchu newaram atslah nepeeminetu, — tà „laika sime“, kura ikkatram buhtu japretojahs. Prohti „Baltijas Wehstnesi“ stahw schee wahrdi: „Buhs reti kahds, kas nesinahs, zil gaufti un greift eet allasch prahwas pee muhsu teefahm u.“ Teefas ir pah mums Wis-augstaki eezeltas waldineezes, kas Deewa un Keisara weetà strahdà fawu darbu. Kas klaiji faka, ka teefas to dara „greift“, kas wi-

nahm ir jadara taifni un pareisi, tas teefas ne wis ween klaiji nizina, bet ari fazel ne-ustizibu un usmufina laudis pret teefahm un Teem, Kuru weetà teefas stahw. Nelad, bet ihpafchi muhsu laikà, kur nemeera garš lihdamš leen aplahrt, newaijadsetu laudis nepareisi usmufinaht pret waldibas eestahdehm. Kad kahds naw ar meeru ar kahdu teefu un winas spreedumu, jo ari teefas war pahrskatitees, tad lai winsch eet pa to zetu, ko likums eerahda, prohti lai pahrsuhds par sinamo teefu jeb sinamo spreedumu, bet lai neweens neeedrohschinahs teefas wispahrigi likt nowahrtà un faziht, ka „pee winahm prahwas allasch eijohst greift“. Ar kahdu firdi un prahtu lai prahwneeki greeschahs pee muhsu teefahm, kad wineem jau eepreesch tohp fazihts, ka pee teefahm eijohst prahwas allasch greift? Ar kahdu firdi un prahtu lai muhsu teefas-wihri strahdà, kas tadfchu ir swehrejusch, ka grib pehz likumeem un firds-apfinas allasch taifni un pareisi strahdàht fawu gruhtu darbu, kad wini sin, ka kuresch-katris bes kaut-ka hdaš peerahdischanas war faziht, ka prahwas pee winu teefahm eijohst greift? Mehš esam pahrllezinati, ka „Balt. Wehstn.“ tihschi un ar nodohmu naw gribejis fatrizinah tohs pamatus, us kureem stahw walstis lahtiba, muhsu labklahschanahs un wispahriga drohschiba. Tamdeht winu luhgtin luhdsam, lai nelaisch laudis tahdus wahrduš, kas war pahrschdàht daudš taunuma un sekmeht laudis tahdu garu, kas ne buht nesa-eet kohpà ar muhsu tautas zentee-neem. Ari esam pahrllezinati, ka „Balt. Wehstn.“ fawu pahrskatifchanohs atshidams, kohpà ar mums par runà stahwofcho leetu leezinahs, fazidams:

„Kas naw pareisi, tas naw pareisi.“

Wihlta Watweeschu tauta un tautas draugi!

Zimes tehws miris, bet wina peemina dshwa tawà widà. Dshwi ari wina behrni. Ihpafchi weens behrns gruhtà meefas flimibà, kam siltakà faulitè ahrteschana jamelle, reds truhkumu.

Zimes tehws, fawà garà dshwes muhschà notaf strahdadams, lai gan taupigi dshwojis, naw warejis til daudš atstah, ka flimam behrnam preeksch ahrteschanahs peektu.

Tewis labà winsch pusgadu-simtena ne-apnizigs puhlejees, — no tewis winam pateizibas augti nahkaks.

Tawa isglihtiba, tawas skohlas pa wisu Widsemi, — ka sweedreem tahs ussehlfchahs? Tawi skohlotaji ir wina behrni, un behrnu-behrni — wina audsejums. Wina dseemu rohsta atskan un atskanehs, tawu dshwi puschkodama, malu-malàs.

Wihlee Zimes draugi un Widsemes skohlotaji, kas Zuhš fapulzejuschees spreedusch, Zimes tehwm zelt gohda-peeminu, waj tad gribeet pee marmora jeb granita kertees, eepreesch wina pafcha meesa un afins no truhkuma paglahbtas?

Zimes tehws bij weenteesigs zilweks, gohda naw eelahrojis neds pehz ta kad dsinees. Waj nebuhs wairaf wina garà, nu, kad wina firds wairs nepufft un wina rohka auksta, fawu rohku sneegt un fawu firdi ne-apzeetinaht preeksch teem, ko winsch mihslejis un kas nu atstahiti Deewa fargafchanà?

Tapehz, no Deewa pufes, nahzeet palihgà!

Gohds, kam ta taifnaja peemina paleef gohdà!

Luhdsu katru mahzitaju, Tawu mihslestibas dahwanu labprahtigi fanemt un us Skultes leelunga D. von Freytag-Loringhoven adress eemakfahst Mihgas II. bankà, kur ta nauda neweenu deenu nestahwehs bes augteem, teekams tiks isleetata.

Par isleetafchanu fawà laikà zaur laikrafteem taps juohts.

Skultè, Merzà 1882. gadà. v. Freytag-Loringhoven.
J. Neuland, Pehterupes mahzitajs.

Par Sibirijas leelzeleem.

Weena no wisgruhtalahm klaufibahm, kas Sibirijas semneefam janefs, ir zela-klaufiba, kuras ispildifchana pohsta semneeka fainneezibu, un kas wehl wiswairaf noschelojams, ir tas, ka nenes nelahda labuma. Tas ir til pat tà kahds besdibins, kura nogrimft semneeka puhlini un nauda. Pafchà darba laikà, tà feena laikà, atnahf pawehle no isprawnika par zeta taififchanu, peespeesch leelus pulkus semneeku eet us zetu un atmeft fawus nepeeseschamohs darbus, no kureem atlez wisa semneeka pahrtika. Daudsreis semneekus isdsen lihds 100 un wairaf werstes is winu zeemeem pawifam swefchà pufè, nemaf neskatidamees us pahrlleek. I ifa un naudas tehrineem.

Kad schahdös atgadījumös wini teef atswabinati zaur padretschikeem, kas us torgeem zela-gabalus usnemahs taišht, tad semneekem isnahk ne wis labums, bet wehl fšahde, jo isprawniks ir us šcho negaku (padretschiku) puš. Beš tam pa leelakai datai šchihš zela isdohšchanas ir faweenotas ar launeem mehrkeem (nodohmeem). Beigās šchee stingri taišitee zeli paleel tahdā breefmigā iškātā, ka par wineem gandrihs neweens nebrauz. Labakas šaprašchanas dehl peewedifim weenu peemehru, no ka wispahrigi war redseht, kā Sibiriā taira želus. Jalutorowškas aprinki ir leelželšch no 160 werstehm garšch, kura taišišchana šcheem, tahlu no zela gufošcheem pagasteem peekriht: Petkowska, Ermutlinska un Werchnerska. Pee isprawnika Mesodjewa šchee pagasti atdewa famus gabalus padretschikeem, katra par 300 lihds 400 rubl. par gadu. Tahdā wihsē wifu triju zela-gabalu taišišchana sneedsahs gadā no 900 lihds 1200 rubl. Nahja žits isprawniks; bij ari žitada lahtiba. Pawafarā, Maija mehnešcha eefahlumā, mineto triju pagastu semneeki dabu pawehli, lai famus želus pahrtaiša. Semneeki, ne wahrdina preti nerunadami, ispildija pawehli un bij meerigi. Nepa-eet wehl ohtra pawafara, kad wini atkal no isprawnika dabu jaunu pawehli, atdoht par to atlikušcho gada laiku famus želus teem un teem padretschikeem, bet nelahdā wihsē žiteem. Šchee no isprawnika mihtoti padretschiki, Mesnikows un Schemikins, labi famu buhšchanu pašhdami, pagehr tahdas ženas, ka lai mati želahš stahwu. Melaimigee semneeki rausta pležus, grohsahs, kafa pakauši un weenojahs. Tahdā wihsē zela-gabali, kas papreekšchu no torga padretschikeem tika atdohti par 300 lihds 400 rubl., tagad teef atdohti par 1200 lihds 1500 rubl. katriš gabals. Bež wifa šchi Schemikins un Mesnikows, tahdas leelas naudas famas lešchās bahsdami, it neta preekšch zela taišišchanas ne-istehre; želšch stahw tāpat netaišhts, ko katriš war apleezinaht, kam gadijees tur famus kaulus likt kratihst. (Bež „Stranas“.)

Apzerešchana.

Ratweeschu semkohpis ir prahtigs wihs; — lihds firmam wezumam šuhrā dšihwe dāschadi pušledamees, naw peemiršis jau pee laika fewim apgahdaht šchauru muhšcha-mahjina. Semkohpis buhdams, zauru muhšchu semi apstrahdajis un Deewu luhgdams eeguwis no tahs fewim pilnigu pahrtiku un usturu; tamdehl winam naw šwescha leeta: mihtā semes klehpiti reis faldi dušeht. Wehlejahs buht lihdsigs graudinam, kas, semē sehts, nestu krahschnus augkus winā faulē. No pašfaules trohššchana ne-apmahnihts, fataišahs jau pee laika us muhšchigo dušu, labi šinadams, ka jauns war mirt un wezam jamiršt. Wifas wina deenas ir aigahjušchās, kā upes uhdeni us leižu. Širds ween weetā palikdama — ilgojahs tapt atpestita. Lai pašaulē trako, kam tiht trakoht. Ratweeschu semkohpis ir deewabihjigs wihs un nelaujahs mušmatees no wadoneem un wadonišcheem. Awifes, dāschdāschadi rakstitas, tam ne muhšcham nelaupihts wina pahrlēezinašchanohs. Drihs, ja drihs buhs tadšchu redsams, kam taišniba.

Jr un paliks špehlā šchis wahids: deewabihjāšchana ir wifas gudribas un labklahšchanahs pamats. Us šchi pamata, mihtee semkohpi, buhwesim famas žensibas, famu nahlamibu. Muhšchigu labklahjibu šafneegt, ir dauds labaki, nekā širdi ehstees gar šchihš pašfaules twaiku. Dufeschānu šaldu pateesi mantosim, ja klausisim Deewa wahrdam.

R. Brihwneekš.

Tautas-meita.

1.

Mirtit' masu tautas-meita
Pawafarā dehstija.
Lai ta ahtri leela augtu,
Ruhpigi to laistija.

2.

Dehstoht meitina tai teiza:
„Drihs leela usaudsi,
Jo kad tautinās es eefchu,
Wainadšinu rohtaš.“

3.

Lihgodamahs mirte auga,
Kuplōs šarōs isplehtahs.
Meitenite tautas gaida,
Wainadšinu wehlejahs.

4.

Un jo drihs tautas-dehlu
Meitina fagaidija;
Mahmina tad wainadšinu
Meitinai fataišija.

5.

Šaukā miršchu wainadšina
Tautas-meita pušchlojahs;
Breezajahs par laimibinu,
Ko ta šahdoht wehlejahs.

6.

Tā tad, meitas, mirtes šarus
Pawafarā eedehsteet!
Tautas eijoht, lihgawinas,
Šamus krohnus nefajeet!

D. Bigaunu Andrejs.

Drupas un druffas.

- 1) Beenprahtiba ir meera mahte; šchlešchanahs ir kara tehws.
- 2) Leelas žeribas arweenu faweenotas ar bailehm.
- 3) Dufmas ir breefmibas šulainis.
- 4) Žilwekam wajaga buht flawenam ne zaur wahrdeem, bet zaur darbeem.
- 5) Ta labakā alga par padariteem darbeem ir — flawa pee labeem žilwekem.
- 6) Bezums ir jauks muhšcha-krohnis, bet šcho krohni tikai tas atšneeds, kuzam šahriba, pateesiba un gudriba peemiht.
- 7) Wifa muhšu dšihwe šchai pašaulē ir šalihdšinama ar nakti un peedšihwojumi ar šapneem. ; — el.

Kapež žilweki raditi.

(Bež Pušchima.)

Mehs neraditi pašchu labā,
Lai pašchigi un šrihdigi; —
Bet „lai išktram labu daram!
Lai luhgšchanas un šaldus wahrdus nemam mutē!“
Leel-Platoneekš (; — el.)

Atbildes.

Behdn Mahrtinam: Rakstus, kas nizina teefas, mehš ne-usnemam. Šait-raksti naw teefnešchi pahr teefahm. „Šreetni wihsrešchi“, ja teem naw šarunā, žeešch labpraht klusu. — Tā ari tee „wihsrešchi“ darihs.

G. P. . . g: „Melaimigajam jaunellim“ šcho reisi naw laimejees. Šeram, ka us preekšchu ees labak.

. . . žim: Šam pahrlēezinati, ka wihs tā ir bijis. Šomehr newaram itš „Awifes“. Žuhs šapratiseet, kamdehl nē.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Šludinašchanaš.

Zaur pee šchihš pagasta-teešas noškansnateem leezeneekem iškahdāhs, ka pee Plešju pagasta peederigā Greeta Neumann Žehgeru šainmeela Žriš Žhilmāna un wina laulatahs draudšenes Amalijas dehlu Šaheli jau preekšch wairat gadeem behrna weetā peenehmis.

Krohna Plešju pagasta-teeša — Dohbeles aprinki — ūšajina tamdehl wišus tohs, kureem buhtu šahdās eerinas šchini leetā, 27. Aprili š. g. šchē peeteiktees, jo wehlat netiks neweens wairat klaushts.

Maš-Bajards, 3. Meržā 1882.
(№ 18.) Preešchschēd.: Chr. Bahr.
Štrihw.: J. Koch.

Kad pee Emburgas pagasta peederigs lau-lahšs pahris J. ah is un Žrihne Friedenberģ, šureem neweena mešiga behrna naw, to pee Dandales pagasta peederigo bahraini Krišch-jahni Štelmacher, ar aišbildnu atwehli, behrna weetā peenehmis, tad teef wiš tee, šari tam preti buhtu, n) Emburgas pagasta-teešas ūšajinati, wišwehlalāis lihds 18. Meržam š. g. pee winas ūšdohtees; wehlat netiks neweens wairat klaushts, bet tiks muhšchiga klusužeešchana ūšlitta un pežž ituma darihts.

Emburgā 24. Februari 1882.
(№ 86.) Preešchēd.: J. Leefnis.
(S. W.) Štrihw.: M. Baumann.

Zaur pee šchihš teešas 27. Februari 1882. gadā noškansnateem leezineekem ir iškahdāhs, ka Anšis Mušchinskys laulatahs pahra Krišchjahna un Žrihnes Lešchinskis dehlu, Dahwu, ššimis 14. Nowemberi 1865. gadā, preekšch wairat gadeem behrna weetā peenehmis (adopteerejis); tamdehl teef wiš, kam kahdas eerinas pret šcho adopteerešchānu buhtu, ūšajinati, lihds 12. Aprili š. g. šawas pretrumas šcheit peenešt, jo wehlat neweens netiks klaushts, bet tiks darihts, ko likums rahda.

Dohhts Muhrumišchās pagasta-teešā, 27. Februari 1882.
(№ 42.) Preešchēdetais: J. Šontrewijs.
(S. W.) Štr.: A. Grabe.

Kad pee Žaun-Šefawas pagasta peederigā ariatne Anna Šewert, eefch aššiten-žes, kurai pašchāi mešiga dehla naw, noboh-majusi pee Šaudites pagasta peederigā laulatahs pahra Šahrla un Greetas Žrehberg dehlu, Žndriki, 9 gabus wezu, behrna weetā peenehmis (adopteereht), tad teef no Žaun-Šefawas pagasta-teešas zaur šcho wiš ūšajinati, kas dohmātu kahdu eemešlu jeb pretrumu pret šcho adoptaziju želt, laižee lihds 30. Aprili š. g. šcheit meldejahs un to peenešt, jo pežž tam to adoptaziju pežž šikumeem apšiprinahs.

Žaun-Šefawā, 6. Meržā 1882.
(№ 24.) Preešchschēd.: J. Šrilmberg.
(S. W.) Teešas-štrihw.: C. Šchwan.

Reel-Swehtes

pagasta lohjeksem teel sinohis, ta us augstakas teefas pawehli mineta pag. fsholas-nama desmitneeku un pag. amata-wihru wehleshana notifs, un probti:

- 1) muischu kalpu desmitneeku — 15. Merzā, pulkst. 12ds pusd.
- 2) mahju kalpu desmitneeku — 17. Merzā, pulkst. 12ds pusd.
- 3) wakeneeku un ahreneeku desmitneeku — 19. Merzā, pulkst. 12ds pusd.
- 4) pagasta-waldes un teefas-wihru — 23. Merzā, pulkst. 10ds no rihta.

Wifas muischu un pagastu polizejas teel laipni luhgatas fur mineta pag. lohjekli us turahs, kam wehleshanas teefibas, teem zeeti peekt, fshohs terminis eewehroht, un ta ispalizeji maksahs 1 rubli strahpes.

Wifales pagasta-waldē, 6. Merzā 1882. Pag.-wez.: J. Sadenfels. (N. 46.) (S. W.)

Ufaizinaschana.

No Nihzes pagasta-waldischanas teel wisi pee Nihzes pagasta peedrigee, 1861. gada dsimuschee

wihreeschi,

kureem 1882. g. kara-deenesta ja-cestahjais, zaur scho usajinati, us wifadu wihsi pee fshihis pagasta-waldischanas wehlalais lihds 22. Merzā f. g., deht eeraktischanas fashaulschanas listē, meldetees un ari fawas frustamahs fihmes lihds panemt.

Tamlisht teel ari wifas pilsehtu, muischu un pagastu polizejas zaur scho laipni luhgatas, teem winu aprinkds dschwobameem Nihzes pagasta lohjeksem scho preekschmineto ufaizinaschana tuhli sinanu dariht.

Nihze, 6. Merzā 1882. (N. 145.) Pagasta preeksch.: J. Sander. (S. W.) Pag.-fshihw.: F. Starre.

Sludinajums.

No Rundaless pagasta-teefas teel zaur scho sinams darihts, ta us 19. f. m.

isfludinata uhtrupe

Skujenu mahjas wais netifs notureta. Rundaless teefas-nama, 8. Merzā 1882. Preekschdetajs: J. Drenmann. (N. 173.) (S. W.)

No krona Walgasties pagasta-waldischanas teel sinams darihts, ta

buhwmeistera

un dschiera darbs pee jaun-usbuhwejamā fsholas-nama 22. Merzā f. g. u mafafshlichanu tiks isdohts, un ta teem, kas scho darbu grib peenemt, ir jameldejais Tojatds, pagasta-nama. — Drohschibas-nauda no wismafak 100 rubl. f. ir eemat-fajama. Tojatds, 27. Februari 1882.

Kad zaur pee fshihis teefas noklauschinateem leegineeferem ir israhdojies, ta pee Schlagunes pagasta peederiga Dahrta Derschau pee Naubites pagasta peederiga laulata pahra Indrika un Bhetes Fdrster behlu, Indrika, jau preeksch wairats gabem behnu weeta peenehmusi; tad teel no Jaun-Sefawas pagasta-teefas wisi tee usajinati, kas dohmata kahdu eemehtl pret scho adoptaziju zelt, lai lihds 20. Aprilim f. g. pee fshihis teefas meldejais un to peenehs, jo wehlat wairats netifs neweens klaushts.

Jaun-Sefawa, 12. Merzā 1882. (N. 28.) Preekschdetajs: J. Ruschewih. (S. W.) Teefas-fshihw.: C. Schwan.

Meschafargis

ar labahm atestatehm, kas flaidri latwiski lasiht un rakstih mahf, no wez-wezas meschafargu gimenes, kas ari it wifadas jais buhschanas, la p. pr. no pihlu medischanas lihds wilstu jaktij — flaidri zauri fina un ari dachadas mescha fehshanas, stahdschanas un tohtu fehliu isgatawofschanu fawroht, aprezejees, mefle par Surgeem f. g. weetu, waj nu pret deputati jeb pret meschafarga mahjam lohnes weeta. Luhgtu, kam buhtu kreetnis meschafargis wajadhs, ar wehtulehm greeftees pehz fshahs adreses: Stohlotajam K. Reinmann, Wentspili (Windan), Wenz Bhermann nama N. 12. Taktatas nolihgichanas tad personigi war titt isdaritas.

No Dsholummuischas trohna pagasta-teefas (Zukuma aprinki) teel tas no fshi pagasta Zinat-Jana fainneeka 14. Februari f. g. fakterta

behra sirga

(ehrsela), kahdus 8 gadus weza, 40 rubl. f., lihds ar lamanahm kahdus 10 rubl. f. un aishuhgu 7 rubl. wehrtiba, nefinamais ihpafschneeks usajinatds, 24. Merzā f. g. ar fawahm pcerahdschanahm fcheit meldetees.

Behz fshi termina tiks ar scho atrasto mantu pehz kluma darihts.

To buhs titt wehra! Dsholummuischas trohna pagasta-teefā, 22. Februari 1882.

Teefas wahrda: Str. Seeberg.

Ehrberges (Laubes) muischas Hollandeeschu

wehja = sudmalas ar 2 gangeem

teel deht no-ahrdichanas pahrdohas. — Klachtatas sinas pee Ehrberges muischas-waldes (Jaunelgawas apr.).

Dsimtmuischa Wahrenbroka, Jaunelgawas aprinki (tagad Kurfeme), teel

femes-weetas

no dachada leeluma us wairat gabem us noraktas purwa-femes us nohm uidohtas.

Buhwmaterials

preeksch ehtu usbuhwechanas teel dohts par wolti. Tuwatas sinas dabunamas pee Wahrenbrokas muischwaldibas.

Weenas labas

mabjas

ar 120 puhra-weetahm aramahs femes ir no Surgeem 1882. gada us wairat gabem isnohmajamas. Klachtatas sinas Jelgawa pee

Kaufmana Martinelli, Statolu eela.

Weena

frohna-muischa,

Grohbinas aprinki, ir us ilgaku laitu isdohdama apafsch-arente. Kas to gribetu peenemt, lai meldahs pee oberhofteefas adwokata S. Konopka, Leepaja.

No Emburgas pagasta-teefas, Dohbeles aprinki, teel zaur scho wisi tee, kuri no nomiruschā Emburgas Maj-Sainu fainneeka

Behtera Uhfara

dohmatohs kahdu parahdu prashjumu dariht gelbigus, la ari tee, kuri nelaitim to parahda palituschu, usajinati, wiswehlekais tahdus lihds 8. Aprilim f. g. pee fshihis pagasta-teefas usdoht, jo wehlat parahdu prashitaji netifs klausiti, bet ar muischigu klufuzescham aplikti, un parahdneekt, kuri nebuhs fshini termina parahdus usdewuschu, tiks lihumi strahpeti.

Embura, 4. Merzā 1882. Preekschdetajs: J. Lecknis. (N. 117.) (S. W.)

Kohschas pehrwes

preeksch dsjahm un wilnas eelsh 24 krahsham, tapat ari preeksch

Leeldeenas ohlu

pehrweschanas eelsh 11 krahsham (starp fshihm ari feltu un fudraba) fanehma nupat un peedahwa

C. Hopyers, Jelgawa.

Peeninu, ta fshihis pehrwes no gishtigahm dalahm brihwās un us katras paginas pamahschana nodrukata.

Labi dihgstochas

ahboltina un timotina = fehklas

pahrdohd par mehrenu zenu

K. Heilsbergis, Jelgawa, pee tirgus-platscha, blatus apteekim.

Frischas, labi dihgstochas

Kreewu un Kursemes farkana un balta

ahbolina fehklas,

la ari

timoteja, rai-fahles un lamola-fahles fehklas

pahrdohd

Gottfr. Herrmanis, Jelgawa, pee Dohbeles wahrteem.

No Bauflas Latv. mahjitaja Scilera Iga 7 rubl. fubr. par labu Randawas nobeguschajem fanehma

S. Bernewis, Randawas mahjitajs.

Maudas-fkapjus

pahrdohd lehti

Vuhr un beedris, fenal Vuhr & Zimmerthal.

Labs kalejs

teel mellehts Bauflas aprinki, ne tablu no Gezawas, eelsh Zbnetes muischas; peeteitees war turpat.

Langdales superfosfatu

tura arween us sehgera

John Rucker & Co., Jelgawa, pee Annas wahrteem, pee „Nih-dseneeka“.

Dr. Poorten,

ihpafshi ahrtis preeksch

fakla, deguna un aufu flimajeem,

tagad dsihwo Mohrberga nama, Teatera-bulwari N. 3, 2 trepes angshup, Nihga.

Frischi dedsinati

falki

ir dabunami Sesiles muischa par 10 rubl. par lastu. Sesiles muischwaldiba.

Teel isnohmata

Brewiki muischa,

Kaunas gubernā, Telschu aprinki, ar

750 defetinehm femes,

labeem arameem laukeem un plawahm, kas teel dabiski appludinatas. Brewiki muischa ir 10 werstes astatu no Telschu aprinka-pilsehtas.

Tuwatas sinas dabunamas pee muischas - ihpafschneeka Gufschha — Nowi-Dmora muischa, pee Leepajas - Romnu dselzeta - stanzjas Luschas.

16 puhra-weetu

Ieels grunts-gabals par dsimtu teel pahrdohs 6 werstes no Jelgawas. Tuwatas sinas Ahnesmuischa pee wagares J. Baumann.

Rupjais un fmaltais

kweeschu flijas

pahrdohd S. Friedlander un beedra, jite. Jacob Friedlander, labibas-bohdē, Jelgawa, pee Annas wahrteem.

Breeksch Mahldereem.

Wifadas pehrwes, gatawas, la ari negatawas, ahtri schustofcho peruzu, fopallatu un pindseles pahrdohd par lehtahm zenahm

K. Heilsbergis, Jelgawa, blatus Goerha Iga apteekim.

Urflus

(buzifshus)

tura us sehgera un peedahwa

K. Heilsbergis, Jelgawa, blatus Goerha Iga apteekim.

Breeksch

mahjfainneezibas

ir schujmaschine latra wihse tschallaka un berigala beedrene, kad wina ir weegli strahdajama, siipra un preeksch latra schujdarba leetajama. Singer Manufaktur Co., Nu-Jorka, original-schujmaschines ir preeksch tam, la ari preeksch wizeem jiteem darbeem, ka: baldrahnu schuhshanas, dahnu wajadshahm, manteln, korsetu un schirmju pagatawofschanas, tahs pilnigalsh un wisflawenafahs, no kam wislabat war pahrlceezimatees, la no winahm pehgagad ween tita pahrdohs — **wefels pus misona.** Singer original-maschines teel pahrdohas sem pilnigas galwofschanas un pee masas eemafas — pret 1 rubla famafscham tatur nebel, un kreetna mahjiba teel dohta par wolti. — Lai pahrmainschana nenotitu ar pakaltaitahm, sem Singer wahrda isfshilitahm maschinehm, luhgtu usmanih, ta original-maschinehm stahw us maschines-tilba firmas pilns wahrds: „The Singer Manufacturing Co.“, un bes tam winahm ir fabrika-marla pee wirsdalas un stahwa. Breeksch strohberceem, kurlpneekem, fedleneekem, jepurweeekem, graham-fsheseem, preeksch mairu pagatawofschanas n. t. j. pr. peedahwaju Singer Co. schpezial-maschines.

G. Reidlingers, Jelgawa,
Leelaja eela N. 10, Rennera nama.

Baltijas dseedataju = pagrabs

no

Kui Lundmana & Co.,

Nihga, Raiku eela, blatam J. Redlisa Anglu magastnei, peedahwa ahsemju un

Kreewu wihnus, rumu, fonjaku, porteri etc.,

wihu no wislabatahs fortes un par wislehtatahju zenahm. Itkalfahdewei dabu pelnas-teeku. — Jelgawa pahrdohschanas-weeta atrohahs pee F. A. Klein Iga

Augstu laimi

un preezigu nahkamibu

faderinateem **A. Rohu** ar **M. Feldman** no fads wehle **U. Kr. Fr. E. 13.** Merzā 1882.

Bruhketas flaweeres

(Flügel) ir pahrdohdamas Jelgawā, Stri-
weg eelā № 30, ebrbergi.

Wislabafahs fortes

Wahzfemes wihni,
rums, konjaks, araks,
bifchofs un porters

— dabujami par mehrenahm zenahm pee

Rud. Vankowsky,
blakam Schmemanim,
Jelgawā, Katoku № 1.

Lehzu fehklas,

kā ari

maltu gipfi

preefch ahboltina un pahfchku anglu meh-
lofchanas pahrdohd lehti

A. Seilsbergis,
Jelgawā, blakus Goersa Iga
apteekim.

Labafee

Mafkawas un Kursemes
kubku=milti,

rangš, tehja (Bopow Moskau),
kafeja, zukuš,

kā ari

Leeldeenas ohlu krahfas
eefch 11 sortehm — dabujami pee

Rud. Vankowsky,
blakam Schmemanim,
Jelgawā, Katoku № 1.

Ne tablu no Kursemes rohbečas ir

femes gabali

no 60 puhra-weetahm un wairaf, pehz
pachrefchanas, pa weetahm ar pusangu-
fchu mefchu, par 50 rubl. par puhra-weetu,
uf dšimtu pahrdohdami, kā ari weens
mešha gabals no 150 puhra-weetahm leels
ar jeb bes femes, pahrdohdams. Klahatāš
finaš krukū meefina pee Frensdorfja, ne
tahlu no krahna Sejawas.

Labi dihgtofchas

ahbolina,

timotina un lehzu fehklas peedahwā

Chr. Silberts,
Jelgawā, Katoku eelā № 49.

‘vqv’ ‘SISI’ sghwpa
‘vghg’ ‘gqavva’

‘vugra’ vghmjuwqš ‘k’ ‘g’
‘pavb’ ‘E’

‘vbj’ ‘vazdog’ ‘D’

‘ad’

‘ghqghqav’ ‘gavayvav’ un ‘gavvbj’ ‘ghwpa’

‘auš’ ‘vqavva’ ‘vghg’ ‘av’

‘vazvav’ un ‘vzvavv’

‘vuna’ ‘vugra’ ‘gavajghv’

‘gavv’ ‘vghg’ ‘vav’

‘sghggh’-‘vugra’

‘vavv’

‘vavv’

Nahwes-fina.

Savā ne-isdibinajamā prahtā fchehligais Deews nolehmis,
pee fewis aizinahht pehz ilgās, gruhtas flimibās fwehtdeen, 7. Merzā,
pulksten 30š rihtā, manu ne-ajsmirfamo laulato draudseni un muhfu
mihšo meitu, mahti un mahfu

Fanny Emma Christine Plates, dšim. Schmidt.

Relaikes mirfagee truhdi tika femes flehpi nogulditi peekt-
deen, 12. Merzā deenā 1882. gadā.

Apbehdinatee pakafpalizeji.

!Sludinaju ns!

par

jannu abdu-bohdēs atwehrfchanu

no

Julius Goeschell.

Tā ka es ahdgehra amatu iprasdams, zaur daudš gada-gahjumeem tai
leelā, wifem lauzenieekem, kursenneekem un widfenneekem, pašifstamā
E. Brieger Iga abdu-bohdē par andeles-wadoni frahdabams, pehz
laipnigās ifrunas ar E. Brieger fungu, no wina andeles-wadona amata
efmu atfchihrees un no 23. Febuara mehnefcha deenas fch. g. mafajā
Sindera-eelā, konsula Sengbuscha namā Nr. 3, uš fawu pašcha
rohku pilnigu

abdu-bohdi

ar wehl daudš zitadahm, eefch plaščas ahdu-bohdēs peederigahm
prezhm atwehris, eefch krahm es Amerikas, kreewu-femes,
Rihgās un Warščawas sohles un bindsohles, paštalu, juchtes
un fedleneeku ahdas, sahbatu fchektes u. t. pr. par mehrenu
zenu pahrdohdu; tamdehl lubdšu, fchahdu wehfti ilaifdams, wifus
fawus wezus draugus, pašifstamus un fwefchneekus, kā: fainneekus,
muifchwaldibas, amatneekus un andelmanus, pee manim eefch
manas jaunahs bohdes eepirktees, jo es uš to jihniščohs, ik weenu
pirzeju ar taifnibu pehz wina gribefchanas apdeeneht.

Ar fweizinafchanu

Julius Goeschell.

S. Rafaela,

fenahht **Karl Günthera,**

buhwmaterialu pahrdohtawa

Jelgawā,

pee Annas wahrteem, eepretim dšeljeta stanžijai, fchofejas
malā, peedahwā par wifsemakeem tirgeem:

wiswifadus buhwlohtus, preefchu un eglu ballus, brufas, wefelus un puš-
flihperus, preefchu un eglu plantas wifadā beefumā un garumā, labus
fpundetus, kā ari ehweletus preefchu un eglu dehtus un latas, wifadus,
dehtus preefch namu apfifchanas, kā ari fawu bagatu dehtu galu krahjumu,
wifadas grihdu lihgites, tapat ari needres un fkalus preefch greeftu if-
fifchanas un behrsu, preefchu un eglu maltu; tad ari pee manis dabujami labi
juntu dakstini, Anglu keegeli un flinkeri.

Peedahwaju ari tapat wifadas plihtes, dafchadus diw- un weenjughu arklus, leme-
fchus un wehl dafchus žitus semfohpibas rihtus uš flawenatahm fabrikahm.

Balaudamees uš zeen. publikas ušfifzibu un laipnu atfiffchanu, un apfohlidamees,
kā fchobrihd, tā ari preefchdeenas par wislabafahm prezhm gahdht un wifas
wehlefchanas uš mata ifpildht, paleeku es tai nefchahbigā zeribā, kā mani gohdajamee
tagadejee kundes, kā ari klahtnahfufchee, man ar fawu apmeklefchanu pagohdinahs,

Ar augstzeenibu

S. Rafaela.

Beefihmeejums. Pee leelalahm eepirfchanahm aprehfinafchu ari dafchas
prozentēs lehtaki; eefpehams man tas ir tamdeht, ka es ar Rihgās leelalahm
buhwmaterialu fabrikahm stahwu faturā.

Malu-muiščā Behrsmuiščā,
apafch Vornsmindes, pee Wauščas, ir

diwi ehrseli

preefch aplezinafchanas, un aplezi-
nafchana mafā: no kleperu-ehrsela 3 rubl.
40 kap. un no fugu-ehrsela 6 rubl. 40 kap.

Jauna teatera-luga
no **R. Bodneek-Zausfema.**

Jauna-gada nafts.

Statu-luga weenā zehleenā.
Mafā 20 kap.
Apgahbata no **M. Rudolf** — Baltā.

Semes pahrdohfchana.

Weens

femes = gabals,

fahdas 168 puhra-weetas leels, teel pahr-
dohts pa gabaleem no 9 puhra-weetahm
fahtoht un wairaf, 1 wersti no Kursemes
rohbečas un 2 werstes no Scheimes;
apfkatifchanahs lihbi 15. Aprilim ktru
deenu. Peeprafifchana — Scheimes apteeki.

Dohbeles pilsteefa dara zaur fcho finamu,
ka weens

jafts-ministerialis

teel meflehts preefch to puši Dohbeles ap-
rinf — no dšeljeta lihbi Wauščas rohbe-
fchaj. Jameldejahs pee min. teefas 4 ne-
delu laifā.

Kaleju

Zohgles

teel no 20. Merzā fch. g. fahtoht pahr-
dohtas Slehtas muifchā par 25 kap.
par mužu, ā 2 puhti, un ir pretim nema-
mas fcheijenes ohglu-taifstawa, malu-mui-
fchas Zirfaines tuwumā.

Weenigā pahrdohfchana Sen-
geraga fabrikas

Linu-

un

patulu-dšiju

ihpafchi preefch fweij-
neeku wajjadfifbahm
mehrpju dšiju, kā ari ba-
linatu un nebalinatu au-
dektu, wifš no fohti teizamā
labuma, pa pamafinatahm zenahm,
pee

R. John Safferberg,
Rihgā, Kingu eelā № 12.

Darbs

ar labu peenu.

Wifš tee, kas grib puhletees medizinas
fahles un fatnes falafidami, war pee-
teiftees

Schmidta apteeki,
Jelgawā, Pasta eelā № 13.

Titelmindē

ir fchi gada Merzā mehnefi, deht waiščas,
ihstenee bruhnee un jahtas flatas tefi
par pee-efjamu zenu dabunami.

Wifas grahmatu-bohdēs dabunamas:

Bifchu grahmatina,

jeb ihfa pamahžifchana, kā bites kursēmē
un widfemmē jakohpi, farafstita no Dalbes
mahžitaja S. Kupper. Mafā 20 kap.

No Gohwu-lohpeem,

kā tohs buhs audfinaht, kohpt un flimibās
dšeebinaht. No D. K. Gwerfeld. (Ohtrā
pahlabotā drufta).
Mafā 35 kap.

Mafais

Kursemes firdfinafch,

jeb grahmatina par firgu-lohpeem.
Mafā 25 kap.

Kohti laba un deriga rohlas-grahmatina
par firgu-lohpu audfinafchanu, kohpifcham
un apeefchanohs, — eewehlama wifem zeen.
firgu ihpafchneekem.

Zeen. semfohpjeem

uš pawafara laiku peedahwajam:

Baltijas

Semfohpejs

un wina amats.

Pehz Wahzu femes-faimneeka
Ferdinand Breithaupt
semfohpibas rakfteam latwiffti farafstihšs
no
S. Blumberg.
Mafā 75 kap.

Nahditajs: Us kahdu wihsi 2c. Par augtu-kohtu flimi-
bahu. Par netihra gaisa nowiljezem lohpu stalkos.
Waj mums buhs laba wafara?

No Widjemes.

**Us kahdu wihsi lai masgruntneeks
eerikte fawu semes apstrahda-
schanu?**

(Ituna, tureta no Balsmanes mahjitaja 22. Februari
1882. g. Smiltenes - Balsmanes - Numeisteres - Gaujenes
semtohpibas beedribas sanahschana.)

Katris faimneeks dohma us to, ka waretu
fawu semes apstrahdaschanu eerikteht us wisla-
bako un wislehtako wihsi. Kad winam tas
ne-isdohdahs, kad fliktas apstrahdaschanas deht
mas augtu dabu, kad kalpu alga pahrleeku
dahrga u. t. pr., tad winsch strahda fawas
mahjas par welti.

Semi war apstrahdaht daschada wihsē, gan
ar kalpeem, ar pusgraudneekem, ar algadscheem
un ar rentineekem. Kura no schahm apstrah-
daschanas wihschm gan buhtu ta wislehtaka un
wislabaka, par to tagad gribu fawas dohmas
isteikt.

Muhsu laikos gan schehlojahs it ihpaschi
par to, ka kalpu alga paleek pahrleeku dahrga.
Tas gan ari ir teesa, ka wina ir tanis pehdi-
gos 20 gados stipri us augschu gahjusi. Se-
nal wareja deenestneeku dabuht par 10 un 15
rubl. f. lohnes, bet tagad maksā daschos wi-
dutschos jau 100 rubl. f. un wehl wairak.
— Tomehr ari fenakos gados fuhdschjahs par
to, ka kalpi par dauds pagehroht. Esmu dsir-
dejis par kahdu wezu leekungu, kas kahdus
50 gadus atpakal bij par to pahrleeku apskai-

tees, ka fulaini eedrohschinajahs ari kahdus
rublus naudas prasht, jo lihds tam tikai maifi
un drehbēs ween bij dabujuschi. — Tagad ir
maise un wifas leetas dauds dahrgakas, nekā
fenak. Preeksch 20 gadeem pats esmu rudsu
puhru par 1¹/₂ rubl. pahrdewis, tagad war
meerā buht, kad par to naudu dabu puhru
ausu. — Kalpeem pascheem ir tagad dauds
leelakas maksaschanas un isdohschanas, nekā
fenak, tapeh; no wineem newar pagehrecht, lai
tee paleek pee wezahs lohnes. Turpreti ari faim-
neekam ir tagad dauds leelakas eenahschanas,
nekā fenak. To redsam pee wina leekem lau-
keem. Ta buhtu netaisniba, ja winsch gribetu
teem ko atraut, kas winam palihdschuschi schohs
laukus apstrahdaht un pee ta fawus spehkus un
fweedrus klahk likuschi.

Kad par kalpu dahrgo lohni schehlojahs, tad
gan ir tas ja-eewehro, ka dohmas par scho
leetu nesa-eet pee wiseem zilwekem kohpa.
Weens usskata to par dahrgu, ko ohtris tura
par lehtu. Saimneeki gan faka, ka kalpi
dauds prasht, bet kalpi atkal faka, ka tas
esohk til masums ween. — Uri tahda aiga
nebuhs wehl fauzama par dahrgu un augstu,
kas pastahw leela naudas summā. Tapat ne-
buhs atkal tahda masa un lehta alga, pee ku-
ras masums ween peeder. Bet turpreti mak-
sahs tas faimneeks dahrgu algu, kas, gribedams
naudu taupisht, peenem par masu algu tahdus
deenestneekus, kureem ir mas spehka un wahja
wefeliba. Tam faimneekam atkal nebuhs
dahrgi kalpi, kas ar wina spehku war dauds
eedsiht, jebschu winam par teem leela nauda

iseet. Tapehz noteek, ka widutschös, fur lini labi isdohdahs, maksäkalpeem 100 rubl. f. lohnes un wehl wairak, un tomehr tahda lohne naw leela. Zitäs weetas newar fainneeks sawam kalpam dauds maksah tapehz, ka winam mas eenahk. — Tä tad redsam, ka kalpa lohnes dahrgums jeb lehtums naw aprehkinams pehz isdohdahs naudas, bet pehz ta labuma, kas fainneekam no kalpa nahk. Ja grib sinaht, zif leels ir schis labums, jeb ar ziteem wahrdeem, waj semes apstrahdashana ir dahrga jeb lehda, tad fainneekam wajag west laufsfainneezibas grahmataš, t. i. winam wajag peerafstiht wisu, ko par gadu eenehmis no tihru-meem, no leeleem un maseem lohpeem, no dahrsa u. t. pr. Täpat winam aridsan ir japeerafstia, ko isdewis preeksch kalpeem, preeksch rentes, preeksch ta kapitala prozentehm, kas stahw inventarä, preeksch daschas notikuschas stahdes u. t. pr. Kad fainneeks atnem isdohschanu no eenemschanas, tad warehs weegli aprehkinaht un dabuht sinaht, ko ir pelnijis ar saweem kalpeem, waj kalpeem ir dauds maksajis jeb mas u. t. pr. — Ir wehlejams, lai wisi masgruntneeki westu par sawu laufsfainneezibu tahdas grahmataš, lä leelgruntneeki to jau sen dara. Labi buhtu, kad draudses skohlotaji sawas skohläs dohtu pamahzishanas, lä schahs grahmataš ir ja-eerikte un jawed.

(Turpmal beigums.)

• Par auglu-kohtu flimibahm.

Auglu-kohtu augschana un isdohschanahs tohp kaweta un aistureta no daschadahm flimibahm, kas kohleem peemetahs. Wiswairak un arween peemetahs auglu-kohleem un ihpafchi ahbelem brants un ehdejs. Lai gan schihš abas flimibas ir pawisam sawadas, tomehr tahs tohp no daudseem turetäs par weenadahm, un tohp ari weena ar ohtru pahrmaititas. Brantu war pasiht pee tam, ka kohlam rohnahs waj nu pee zelma, jeb ari pee sareem, melni pleki, kas isfkatahs lä apdeguschu waj sakaltuschu. Schi waina zelahs no tam, ka kohls tohp kahdä wihsē apskahdehts, un ta

peemetahs kohlam tif pee wirfus. Branta wainas widu ir kohls faufs un melns, un wainai aplahrt apaug apaka kante. Schi kante nelauj wainai pawisam apaugt. Ehdeju war pee kohla pasiht no tam, ka kohlam pee zelma un sareem pee-aug pumparš un apaki augoni. Schi flimiba peemetahs kohlam, bes ka tas taptu no ahrenes apskahdehts. Waina zelahs no tam, ka kohls ne-aug weenadi un ka kohla fula — ihstā kohla dshwiba — ne-isdalahs pahr wisahm kohla datahm weenlihdšigi. Kad kohlam ir peemetees brants waj ehdejs, tam ne-aug par wasaru klahd wairš dauds jaumu saru, un ja flimiba ir jau pahrak isplati-jupees, tad jaunee sari ne-aug nemas. Kohlam tad isplaukst kohti mas lapu; lapas ir gaischi dseltenas, sari nokalst, misa faprahgšt un druhp nohšt, un kohls nefs mas un nepilnigus augtus. Abu flimibu zehloni ir kohti weenadi. Daudsreis peemetahs kohlam brants waj ehdejs no tam, ka tas ir eestahdihts par dšitu. Tiflihdš lä kohla augschajahs faknes stahw par dšitu semē un tahm newar peekluht no ahraš gaisa stahbums, zaur ko newar faknes pareisi attihstitees, kohls tohp flims; tam tad truhkst ari wajadšigä siltuma un mitruma, kas kawē kohla augschanu. Brants un ehdejs peemetahs ari tad kohleem, kad tohs stahda tahdä semē, kurai apaksch-grunts ir smilts ar dselves faturu un ohlahm, jo is tahdas semes kohls newar sadabuht wajadšigo pahrtiku. Ari smagä semē ar mahla apaksch-grunti kohli daschlahrt ne-isdohdahs. Schē ir pa dakai wainigs flapjums un aukstums. Schahdu semi wajaga zif ween eespehjams padariht faufu un siltu. Ja tas naw isdarams, tad ir dauds labaki, ka tahdä semē auglu-kohlus ne buht nestahda. Schihš kaites peemetahs ari daudsreis zaur tam, ka ihpafschneeks ir iswehlejees siltu kohlu sorti, jo stary auglu-kohleem atrohdam ari tahdus, lam flimiba peemetahs jo ahtri un bes kahda ihpafcha eemesla. Wiswairak zeefsch no schihm kaitehm smalkahs auglu-kohlu sortes, tapehz ir tas labakais, tahdas sortes nemas nestahdiht. Beidsiht wehl waram peemineht, ka brants un ehdejs kohlam peemetahs no tam, kad kohla

wainas tohp slikti dseedetas un kohkam dauds
 dshwibas fulas aiseet pohsta. Kohkeem tohp
 daschlahrt leeli sari nozirsti waj nosahgeti tahda
 gada laikā, kur to nemas newaijadsetu dariht,
 un wainas netohp pee tam ne buht nolihdsina-
 tas un apsectas, lai tahs war sa-augt, jeb
 tahs netohp fargatas no puhshanas. Katrā
 wainā, kas netohp nogreesta lihds tai weetai,
 kur kohks wehl ir wesels, speeschahs fula sau-
 fajā kohkā eefschā un tas sahļ puht, un no tam
 war kohkam peemestees brants. Tapat schahdē
 kohkam apschahdejumi no dascheem kustoneem,
 kā p. p. kahpureem un lapfenehm. Schē war
 wainu til tad pasiht, kad ta ir jau stipri ais-
 nehmupees. Tā tad zetahs brants un ehdejs
 pee kohkeem no tam, ka teem naw deewsgan
 pahrtikas, no nepareisas stahdischanas un no
 apschahdeschanas. Tapat kā brants un ehdejs
 fehllu auglu-kohkeem, schahdē swiku istezeschana
 kaulinu augleem un ihpaschi kirscheem. Ari schi
 waina zetahs no tam, ka kohks tohp apschah-
 dehts. Tahdu wainu wajag katru reis isgreest
 un tad-apfmehreht ar alkmena darwu. Ne no
 wifahm wainahm pee kaulinu auglu-kohkeem
 tel swiki ahra, bet til no tahm wainahm, ku-
 ras kohks dabuhn tai laikā, kad kohks ir jo
 pilns ar sulu. Tapehz wajag pee kaulinu auglu-
 kohku audseschanas fargatees, lai kohzinu ne-ap-
 schahdē. — Pee bumbeerehm, kas aug saufsās
 weetas un stiprā faulgohsi, kohkam daudsreis
 mifa deenwidus pusē fasprahgst un atdruhp
 nohst. Tas noteek tapehz, ka seme ir par
 wahju pasneegt kohkam wajadstigo pahrtiku.
 Kohks arween tai weeta, kur mifa nodrupusi,
 fakalst, un ja tas stahw flapjsch, sahļ puht.
 Kad negrib, lai kohks aiseet bohjā, wajag tahdu
 wainigu weetu isgreest un apfmehreht. Ir ari
 labi, kad kohkam deenwidus pusē peeleeļ fal-
 mus waj needres, lai faules stari kohku nesa-
 karsē.

Bar netihra gaisa nowilzejeem lohpu stalloš.

Labi buhwkohli un it ihpaschi stipri bakki
 paleel ar katru gadu masal un ari dahrgaki.

Tapehz zeram, ka nebuhs neweeta ta janta-
 schana: „ko lai daram, un us kahdu wihsti lai
 bakkus un greestus muhsu lohpu stalloš isfar-
 gajam no puhshanas?“ Lihds schim tapa stalla
 seenās atstahsti zaurumi, kas lai no stalleem is-
 welk netihro, neweseligo un mitro gaisu. Bet
 tahdi nelaba gaisa nowilzeji bij pa leelakai da-
 lai wairal schahdigi, nekā derigi. Wisi kohli
 un bakki, kas ween atradahs zaurumu tuwumā,
 stahweja weennmehr flapji un bij jau pehz mas
 gadeem sapuwuschī. Slapjums zehlahs no tam,
 ka aukstais ahras gaisš speedahs zaur zauru-
 meem stalli eefschā.

Labaki netihra gaisa nowilzeji ir kohka jeb
 dehlu skursteni. Skursteni wajag eefschpuse
 zaur widus feenahm eedalihst tshetrās dakās
 un prohti tā, ka eefschpuse isfkatahs schahdā

wihšē

+	+
+	+

. Kad stalli naw par dauds plati
 un gari, peeteel ar weenu paschu skursteni stalla
 widū. Skurstenim wajaga sahļtees no stalla
 greesteem un sneegtees 2 lihds 4 pehdas pahr
 juntu. Skurstenim wajag taisiht augschas
 galu kahdas zellas schauraku, nekā apakschu.
 Dehkeem preeksch tahda skurstena wajag buht
 12 zellu plateem, 1^{1/2} zellu beeseem un 20
 lihds 24 pehdu gareem. Dehluš, un ihpaschi
 dehlu kantis, wajag no-ehweleht jo lihdsenus,
 lai tohs war ar naglahm zeti fanagloht kohpā.
 Widus seenu eelischana gan prasa druszin wai-
 ral puhles, bet tahs ir kohti wajadstigas. Kad
 skurstenim naw minetahs widus seenās, tad
 netihrais, mitrais gaisš ne-ecet no stalla ahra,
 bet turpreti ahras gaisš nahļ zaur skursteni
 stalli eefschā, jo aukstais ahrenes gaisš ir sma-
 gals par gaisu stalli. Tahdā wihšē tad nedara
 skurstenis gandrihs nekahda labuma. Wahr
 skurstenischa augschgalu wajag pahrtaisiht masu
 juntuau, lai wehjsch newar zaur skursteni puhst
 stalli eefschā. Kad laiks ir stipri auksts, wai-
 jag skursteni aishahst, lai stallis ne-idsceest.
 Ar weenu labu netihra gaisa nowilzeju jeb skur-
 steni peeteel stallim, kurā stahw lihds 20 flau-
 zamu gohwju. Kohli plateem un gareem stal-
 keem wajag 2 lihds 4 tahdu skurstenischu.

Sturstenischus newaijag nekad taifihit paschâ stakka widû, bet arween kahdas 2 afis nohst no ahras feenahm.

Preeksch labas lohpu ehdamâ usglabaschanas ir ari tas no leela swara, ka stakka greefti ir zeeti un nelaisch zauri nekahdus stakka twaitus. Dehtus preeksch stakka greesteem waijag katru reis papreekschu labi isschahweht un tad tik isleetaht. Us dehteem wehl waijag uswest kahdas 5 lihds 6 zellas beesu mahlu kahrtu, un tad mahlus peestampaht. Kad brauz wirsû, tad us mahleem wehl jaleek dehti. Zaur tahdeem greesteem ne-eet nekad zauri stakka istwailojumi.

Daschi mehds greeftus nosmehreht ar akmena darwu un tad apkaisiht ar fausahm smiltihm. Tahdi greefti ir kohti stipri, jo darwa issfargâ greeftus no puhshanas. Newaijag nekad nemt preeksch buhwes tahdus kohlus, kas naw pawisam fausi, jo tahdi kohti sapuhst mas gaddos. Kohti dauds kohlu un kohti dauds lohpu ehdamâ eet katru gad' pohstâ weenigi zaur tam, ka preeksch buhwes nem satus kohlus, un ka naw eetaifiti labi netihra un mitra gaisa nowilzeji.

Ari labs jumts ir lohpu stallim kohti waijadsigs. Dakstinu jumti ir gan jo drohschi pret uguns-breesmahn, tomehr preeksch ehkas un ihpaschi preeksch lohpu ehdamâ tee wislabatee jumti ir labi falmu waj needru jumti. Dakstinu jumts ir ari kohti labs, bet ir pee muhsu gaisa tik tad teizams, kad apaksch dakstineem ussit dehtus waj schindelus. Bet tahdi jumti ir preeksch muhsu masahm fainneeziabam par dahргеem. S.

Waj mums buhs laba wafara?

Fisikis Ernsts Leyst Pechterburgâ ir mehginajis us augfchejo jautaschanu atbildeht. Winsch ir falihdsinajis scho seemu ar daschahm zitahm seemahm un no tam tad mehginajis peerahdiht, kahda buhs wafara 1882. gadâ. Leyst raksta schahdi: „Lai gan lehna seema padara daschu skahdi un daschas nepatishchanas, tomehr ta ir arween patishkamaka, nekâ auksta wafara. Kad

seemâ ir laiks pastahwigi filts, tad waizâ itkattris, un ihpaschi semkohpis, waj tik nebuhs auksta wafara un waj tahdâ wihse filtums ar aukstumu pahremainidamees ne-islihdsinasees? Bes tam wehl tohp wispahrigi tizehts, ka seema stahw ar wafaru sakarâ, jeb ka seema peerahda, kahda buhs wafara. Zif efam gaisu un laiku eewehrojuschî, nespehjam us augfchejo jautajumu doht nekahdu atbildi. Tapehz waram tik dariht to sinamu, kas ir eewehrohts tahdôs gaddos, kas ir bijuschî schim gadam daschâ sinâ lihdsigi. Eewehrojumi sihmejahs pa leelakai dakai us Siropas Kreewijas seemeka datu un ir nemti is akademika S. Wilda raksteem: „Gaisa buhschanas Kreewu walsti (die Temperatur-Verhâltnisse des Russischen Reiches)“. Kad eewehrojam gaisu Janwara mehnesi 1882. gadâ, tad ne-atrohdam neweenu paschu gadu, kurâ buhtu Janwaris bijis tik filts, ka schogad. Seemel-Kreewijâ bij 1796., 1843., 1866. un 1874. gadâ Janwara mehnesis lehns. Bet 1881/82. gadâ nebij ween Janwari, bet ari Nowemberi un Dezemberi lehns laiks. Tâ tad waram weenigi luhkoht us 1866. gadu, kur bij wisi 3 mehneschi lehni. Kad falihdsinam 1866. ar 1882. gadu, tad redsam, ka preeksch un pehz Janwara ir weens dsestris mehnesis. Tapat tad ari isnahktu wafarâ weens filts mehnesis eeflehgtis no 2 dsestreem mehnescheem, un prohti Seemel-wafara un Seemel-Kreewijâ buhtu filts Junijs, auksts Julijs, wideji filts Augustis un kohti filts Septemberis; turpreti Nihta-Kreewijâ un Ural-kalnu apgabalâ filts Junijs, eeflehgtis no diweem auksteem mehnescheem. Tur, kur Julijs bij auksts, sneedsahs Maijâ aukstums lihds 2 grahdeem sem nulles. Deenwidus-rihta gubernâs bij atkal Maijâ filtums lihds 2 grahdeem. Rudenis bij 1866. gadâ wisâ Kreewijâ kohti filts, un ihpaschi Septemberi sneedsahs filtums lihds 6 grahdeem. Redsesim, waj ari turpmal buhs schis gads tahds pats, ka 1866. gads. Lihds schim, jeb ihpaschi pagahjuschôs 4 mehneschôs, tas ir gandrîhs lihdsinajees 1866. gadam.

Latw. Awischnu redaktors: J. Weide.

No zensures atwehlehts. Jelgawâ, 15. Merzâ 1882.

Druckahs pee J. W. Steffenhagen un dehla.